

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra kriminální policie

Financování terorismu a možná protiopatření

Bakalářská práce

Financing of terrorism and possible countermeasures

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. PhDr. Brzybohatý Marian Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Jana Hůlová

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 9.3.2022

Jana HŮLOVÁ

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá problematikou financování terorismu a jeho možnými protipatřeními. Práce se skládá ze dvou hlavních částí. V úvodní části se práce zaměřuje na pojem terorismus, legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Dále zmiňuje problematiku financování terorismu, praní špinavých peněz a více se zaměřuje na možnosti a metody financování včetně boje s financováním terorismu. Poslední kapitolu tvoří případová studie, která se zabývá teroristickou skupinou Islámský stát a zdroji jeho financování. Závěrečná část zhodnocuje výsledky dotazníkového šetření určeného pro veřejnost. Dotazník je zaměřen na informovanost veřejnosti o této problematice. Výsledky práce jsou zpracovány v přehledných tabulkách a grafech.

KLÍČOVÁ SLOVA

Financování * terorismus * legalizace * výnosy z trestné činnosti * praní špinavých peněz * zdroje

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the issue of terrorism. The thesis consists of two main parts, theoretical and practical. In the theoretical part the thesis focuses on the concept of terrorism, legalization of proceeds of crime and financing of terrorism. It also mentions the issue of terrorist financing and focuses more on the possibilities and methods of financing, including the fight against terrorist financing. The practical part contains two parts. The first consists of a case study that deals with the Islamic State terrorist group and the sources of its financing. The second evaluates the results of a questionnaire survey addressed to the public. The questionnaire focuses on public awareness of the issue. The results of the work are elaborated in clear tables and graphs.

KEYWORDS

Financing * terrorism * laundering * proceeds of crime * money laundering * sources

Obsah

Úvod.....	7
1. Vymezení základních pojmů vázaných na financování terorismu	8
1.1. Terorismus.....	8
1.2. Legalizace výnosů z trestné činnosti.....	9
1.3 Financování terorismu	9
1.4 Zlatý trojúhelník.....	10
2. Financování terorismu.....	11
2.1 Možnosti financování terorismu	12
2.2 Praní špinavých peněz.....	12
2.2.1 Třífázový proces prání špinavých peněz	13
2.3 Metody financování terorismu	13
2.3.1 Zneužívání finančních institucí k prání špinavých peněz	14
2.3.2 Bílí koně.....	14
2.3.3 Hawala.....	15
2.3.4 Nezákonné obchodování	17
2.3.5 Nestátní neziskové organizace.....	19
2.3.5.1 Vědomé zneužití nestátní neziskové organizace	19
2.3.5.2 Nevědomé zneužití nestátní neziskové organizace	20
2.3.5.3. Napojení na teroristickou skupinu.....	20
2.3.5.4 Zneužití pověsti nestátní neziskové organizace	20
2.3.5.5 Falešná nestátní nezisková organizace a její finanční prospěch	20
3. Boj s financováním terorismu	21
3.1. Instituce působící v boji proti financování terorismu.....	21
3.1.1 The Financial Action Task Force	21
3.1.2 MONEYVAL.....	23

3.1.3 Organizace spojených národů	23
3.1.4 Národní kontaktní bod pro terorismus.....	23
3.1.5 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV	24
3.2 Prostředky k boji proti financování terorismu	24
3.2.1 Zastavení financování terorismu jako priorita EU	25
3.2.2 Právní rámec EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu ..	26
3.2.3 Dohled a přístup k informacím	26
3.2.4 Seznam teroristů vedený v EU	27
3.2.5 Evropské centrum pro boj proti terorismu (ECTC).....	28
4. Případová studie	29
4.1. Nezákonné příjmy z okupace území včetně vydírání a krádeže	30
4.2 Výkupné za únosy.....	32
4.3 Dary, včetně darů od neziskových organizací nebo jejich prostřednictvím	33
4.4 Materiální podpora zahrnující zahraniční teroristické bojovníky.....	34
4.5 Získávání finančních prostředků přes moderní komunikační sítě	34
4.6 Shrnutí	35
5. Předvýzkum	37
5.1 Metodologie předvýzkumu	37
5.1.1 Cíl předvýzkumu a stanovení hypotéz	37
5.1.2 Technika sběru dat	38
5.1.3 Vzorek respondentů.....	38
5.1.4 Zpracování získaných údajů	38
6. Výsledky předvýzkumu	38
7. Shrnutí	55
Návrhy opatření.....	58
Závěr.....	61

Seznam zkratek	63
Seznam použité literatury	64
Seznam elektronických zdrojů.....	65

Úvod

Oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu se experti z mnoha zemí věnují již desítky let. Po celou tuto dobu se opatření dostávají na vysokou úroveň, avšak stále se objevují nové, modernější metody a technologie, které napomáhají rozšíření legalizace výnosů z trestné činnosti.

Jedním z důvodů, proč jsem si toto téma zvolila, je právě tato rozrůstající se problematika praní peněz a financování terorismu, která mě velice zaujala již v prvním ročníku studia na Policejní akademii ČR. Z toho důvodu jsem zpracovala Studentskou vědeckou odbornou činnost na téma shodující se s tématem této bakalářské práce, neboť jsem se rozhodla svou práci vylepšit a rozšířit o nové poznatky. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. První část je rozdělena na čtyři hlavní kapitoly. První kapitola se věnuje vymezení základních pojmů. Druhá se zaměřuje na možnosti a metody financování terorismu včetně problematiky praní špinavých peněz. Třetí kapitola pojednává o boji s financováním terorismu, kde zmiňuji působící instituce a prostředky k boji, ve kterých zdůrazňuji právní rámec Evropské unie, dohled a přístup k informacím a také seznam teroristů vedený v EU. Poslední kapitola se zabývá případovou studií na téma Islámský stát a zdroje jeho financování. Druhá část prezentuje metodologii a výsledky předvýzkumného šetření, které bylo provedeno formou dotazníku. Ke konci práce je shrnuta druhá část práce, po které následně uvádím návrhy opatření.

Cílem mé bakalářské práce je analýza možností a metod financování, které vedly ke zjištění, jestli by respondenti mohli být možnými investory finančních prostředků do teroristických organizací. Mimo to jsem také chtěla zjistit povědomí dotazovaných o problematice legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

1. Vymezení základních pojmů vázaných na financování terorismu

Na začátku této práce je zapotřebí bližšího seznámení se základními pojmy, které jsou s problematikou financování terorismu úzce spjaté.

1.1. Terorismus

Vzhledem k tomu, že nebyla přijata žádná univerzální definice pro pojem terorismus, je složité jej vymezit. Tento pojem se měnil v závislosti na čase i kulturních, sociálních, politických, ekonomických a dalších podmínkách. Nelze určit jeho oficiální definici, neboť se terorismus stále vyvíjí a jeho pohled se liší dle institucí, kteří se jím zabývají. Neoficiálních definic terorismu je však mnoho, použiji hned dvě, které mi přišly nejvíce výstižné.

První definicí, kterou používá globální databáze terorismu zní: *„Hrozící nebo skutečné použití nezákonné síly a násilí nestátním aktérem k dosažení politického, ekonomického, náboženského nebo sociálního cíle prostřednictvím strachu, nátlaku nebo zastrasování.“*¹

Druhou definici jsem použila dle Terminologického slovníku, který ho popisuje jako: *„Organizované použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním měřítku.“*²

Použití obou definic je z důvodu poukázání nepatrně různých formulací využívaných mezinárodně či v rámci orgánů státní správy v České republice. Stručně bych terorismus popsala jako ilegální násilí či hrozba násilím, které je promyšlené, plánované. Oběti jsou civilisté, kteří nebojují, jedná se tedy o „nevinné“ obyvatelstvo. Cílem terorismu je psychologicky zapůsobit na velké

¹ Global Terrorism Database [online]. University of Maryland: An Emeritus Center of Excellence of the U.S. Department of Homeland Security, 2021 [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>

² Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2016 [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

množství lidí, kdy přímé oběti nejsou prioritou, ale prostředek k vyvolání šoku a upoutání pozornosti. Obvykle se teroristé snaží o dosažení cíle, který má politický charakter.

1.2. Legalizace výnosů z trestné činnosti

Legalizací výnosů z trestné činnosti se rozumí jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem; uvedené jednání spočívá zejména

- a) v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že pochází z trestné činnosti, za účelem jeho utajení nebo zastření jeho původu nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páchaní takové činnosti, aby unikla právním důsledkům svého jednání,
- b) v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, pohybu majetku nebo nakládání s ním nebo změny práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,
- c) v nabytí, držení, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že pochází z trestné činnosti, nebo
- d) ve zločinném spolčení osob nebo jiné formě součinnosti za účelem jednání uvedeného pod písmeny a), b) nebo c).³

1.3 Financování terorismu

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu upravuje financování terorismu jako:

- a) shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť i jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku, účasti na teroristické skupině, podpory a propagace terorismu nebo trestného činu vyhrožování teroristickým činem nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo k podpoře

³ TVRDÝ, Jiří a Vavrušová ADRIANA. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu: Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-688-3, s. 14

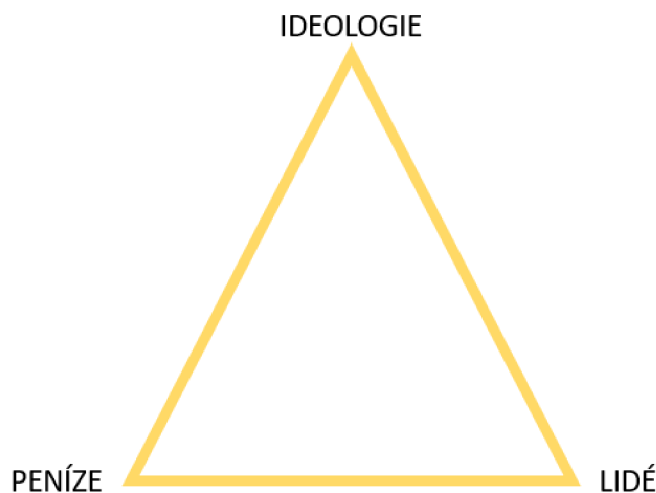
osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo

b) jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku, účasti na teroristické skupině, podpory a propagace terorismu nebo trestného činu vyhrožování teroristickým činem nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění,

c) i financování šíření zbraní hromadného ničení⁴

1.4 Zlatý trojúhelník

Aby mohl být terorismus realizován, je zapotřebí 3 základních prostředků. Jedná se o ideologii, peníze a lidi. Když se tyto tři objekty spojí, vytvářejí takzvaný zlatý trojúhelník, bez kterého žádná teroristická organizace nemůže fungovat. Vzhledem k problematice práce se zaměřím především na oblast peněz, neboli finančních zdrojů, které slouží k podpoře teroristických organizací a jejich aktivit.

Obr. č. 1 Zlatý trojúhelník

Zdroj: autor

⁴ Zákon č. 253/2008 Sb.: Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu [online]. Sbírka zákonů: Zákon pro lidi, 2021 [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-253?text=legalizace+v%C3%BDnos%C5%AF>

2. Financování terorismu

Z mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu z roku 1999 je zřejmé, že finanční kontroly proti financování terorismu jsou nejen užitečné, ale především nezbytné. Finanční kontroly plní řadu funkcí, které vedou ke snížování možných škod způsobených teroristy. Jedná se například o usnadnění monitorování militantní činnosti, čímž dochází k možnosti přijímání preventivních opatření. Mimo jiné také fakt, že všechny typy finančních aktivit jsou pod drobnohledem, nutí teroristy k opakovaným taktickým změnám. Tyto změny vyžadují komunikaci, a tím vytváří příležitosti pro shromažďování zpravodajských informací. Renovace Úmluvy o potlačování financování terorismu přišla po útocích z 11. září roku 2001 ve Spojených státech amerických. Jejich obnova spočívala v opatřeních a iniciativách, které doplnily tuto úmluvu. Tudiž opatření, které bylo dříve známé jako AML neboli anti-money laundering (proti praní peněz) se rozšířilo na AML/CFT - countering terrorist finance (proti financování terorismu).⁵

Definice i příslušná legislativa, která řeší financování terorismu, je již popsána výše⁶. Nyní blíže k pojetí financování. Financování terorismu obvykle zahrnuje tři fáze:

1. Shromažďování finančních prostředků prostřednictvím samofinancování, mikroúvěrů, darů nebo trestné činnosti
2. Převod finančních prostředků teroristovi, teroristické síti, nebo organizaci
3. Využití těchto prostředků například na nákup zbraní, popřípadě bomb, výplaty teroristům či povstalcům nebo financování výdajů teroristických sítí

Finanční podporu vyžadují jak teroristické organizace, tak i jednotliví osamělí teroristé a povstalci. Zdroj finančních prostředků je ale irelevantní, může se jednat o finanční obnos generovaný zákonnými nebo nezákonnými prostředky.⁷

⁵ PASSAS, Nikos. TERRORISM FINANCING GENERAL REPORT. *CAIRN.INFO: MATIÈRES À RÉFLEXION* [online]. Revue internationale de droit pénal, 2008, (79), 325 à 343 [cit. 2021-11-09]. ISSN 0223-5404. Dostupné z: <https://www.email.cz/download/k/ZgagcAa50wWVzw0e676FIRsPFbluvgK5jJf69zadllwHJytDoJ66Kk0gV-rZLOP2VDhvAsA/ATT58240.pdf>, s. 325, 326

⁶ Viz. kapitola 1

⁷ Terrorism Financing (TF) and Counter-Terrorism Financing (CTF). *NameScan* [online]. Neurocom group: PEP and Sanction Screening, 2020 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:

2.1 Možnosti financování terorismu

V dnešní době se veřejnost spíše zaměřuje na zdroje financování terorismu, nebo na předměty, za které teroristé vynakládají finance. Tím je často přehlíženo, jak teroristé přesouvají peněžní prostředky a jak by se tento přesun dal narušit. Přesunutí peněžní částky je přitom kritickým prostředním krokem, který stojí za zmínku. Výkonnost teroristů totiž závisí na jejich schopnosti přesouvat peníze z prostředí, ve kterém se nachází, do operačních oblastí, kde jsou zapotřebí. Právě tyto převody peněz jsou potenciálními slabými místy, na které se stát může zaměřit.⁸ Aby bylo možné popsat užívané metody přesunu peněz k financování terorismu, je zapotřebí se blíže seznámit s pojmem praní špinavých peněz, které s problematikou úzce souvisí.

2.2 Praní špinavých peněz

Pojem praní špinavých peněz, neboli jinak řečeno legalizace výnosů z trestné činnosti je proces, při kterém se výnosy z nezákonných aktivit zpracovávají, „umývají“ skrze finanční systém. Toto shrnutí představuje jen zlomek jeho zákonné definice, která je uvedena v první kapitole práce. Tuto problematiku tedy upravuje Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Praní špinavých peněz laicky řečeno obsahuje získávání, přesouvání a využívání finančních prostředků. Tímto prostřednictvím se snaží zamaskovat a vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem. Aby mohlo dojít k praní špinavých peněz, musí být finančními prostředky výnosy z trestné činnosti, tím se výrazně liší od financování terorismu, u kterých je zdroj finančních prostředků nepodstatný.

<https://insights.namescan.io/knowledgebase/terrorism-financing-tf-and-counter-terrorism-financing/>

⁸ FREEMAN, Michael a Moyara RUEHSEN. Terrorism Financing Methods: An Overview. *PERSPECTIVES ON TERRORISM* [online]. 2013, (7), 26 [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: <https://www.email.cz/download/k/8zOTN3b6yLbmEhtJhJLs2jI07HWVgK7BsOw3F2F5lsHGFTRpCQS5DnQrPq2At0o5vUNWxak/terrorism-financing-methods-an-overview--michael-freeman-and-moyara-ruehsen.pdf>, s. 5

2.2.1 Třífázový proces praní špinavých peněz

Přestože se na praní peněz pohlíží jako na jediný proces, lze ho rozdělit do tří významných fází. Tím jsou umístění, vrstvení a integrace. Jako první v procesu je fáze umístování. Jedná se o vstup peněžních výnosů z trestné činnosti do finančního systému.

Druhá je fáze vrstvení, která je mnohdy v procesu nejvíce obtížná, neboť může zahrnovat i mezinárodní pohyb finančních prostředků. Prvořadým záměrem této fáze procesu je distancovat nezákonné peněžní prostředky od jejich zdroje. Toho je možno dosáhnout přidáním vrstev finančních transakcí, která povede ke zmaření auditní stopy. Tím se přeruší spojení s původním zločinem.

Třetí, a tedy poslední je fáze integrace. Ta zahrnuje znovuzavedení špinavých peněz do legitimní ekonomiky. Dojem legitimacy je zajištěn, neboť výnosy z trestné činnosti jsou upraveny a integrovány do finančního systému. Tím pádem dojde ke splnění účelu poslední fáze – nepřitahuje pozornost k původu financí a budí zdání, že jsou legitimní. Příkladem tohoto typu může být například koupě podniků, nemovitostí či luxusních předmětů.⁹ Aby však došlo k praní špinavých peněz není zapotřebí, aby proběhly všechny tři fáze. Mohou probíhat samostatně, současně nebo se i překrývat. Podstatný je fakt, že k trestnému činu legalizace výnosů z trestné činnosti dojde během každé jednotlivé fáze.

2.3 Metody financování terorismu

Teroristé používají k přesunu finančních prostředků několik metod, obvykle kurýry; podniky poskytující peněžní služby; falešné obchodní faktury, ale také využití formálního bankovníctví a neformálních převodních systémů jako např. hawala.

Odhalování takovýchto metod je velmi obtížné, neboť existuje široké spektrum finančních toků, které sahají do legitimních firem i do nezákonné činnosti. Kupříkladu legitimní mohou být telefonní společnosti, dary charitativním

⁹ Money Laundering and Terrorist Financing: Anti-Money Laundering Explained. Banc Ceannais na hÉireann [online]. Eurosystem: Central Bank of Ireland, 2021 [cit. 2021-11-07]. Dostupné z: <https://www.centralbank.ie/regulation/anti-money-laundering-and-counteracting-the-financing-of-terrorism>

podnikům či převody peněz. Nezákonné, jako je padělané zboží, finanční podvody, pašování drog nebo obchodování se vzácnými komoditami. Protože přesun financí zahrnuje celou škálu možností k převodu finančních prostředků regulované nebo neregulované alternativním systémem, je možné odhalit jen malé procento z nich.

2.3.1 Zneužívání finančních institucí k praní špinavých peněz

Pokud se pozorněji podíváme do §2 zákona č. 258/2008 Sb., jsou zde upraveny povinné osoby, které mohou zprostředkovat obchod, službu nebo nakládání s finančními prostředky svých klientů. Výčet všech těchto osob je velice důležitý kvůli jejich odpovědnosti za identifikaci a kontrolou klienta. Povinná osoba provádí kontrolu klienta v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu.¹⁰

2.3.2 Bílí koně

Identifikace a kontrola klienta je klíčová především pro to, aby se zamezilo spolupráci subjektů, kteří chtějí zlegalizovat své finanční prostředky prostřednictvím tzv. bílých koní. Bílý kůň je slangové označení pro fyzické či právnické osoby, které jsou nastrčené k páčání trestné činnosti, a slouží k zakrytí skutečných pachatelů trestné činnosti. Bílí koně za úplatu v bankách otevírají účty, které jsou poté zneužívány pro praní špinavých peněz například převedením peněz přijatých od třetí strany na jinou osobu online nebo v hotovosti. Bílí koně jsou většinou lidé mladší 35 let, včetně nezletilých, také přistěhovalci či nezaměstnaní, studenti nebo osoby nacházející se v ekonomické nouzi. Zločinci získávají bílé koně pomocí nejrůznějších metod, může se jednat například o oslovování přes sociální sítě jako je Facebook či Instagram nebo prostřednictvím e-mailu, WhatsAppu či online vyskakovacích reklam. Zločinci mohou nabízet pracovní nabídku ze zahraniční společnosti, která hledá „místní zástupce“ aby jednali jejich jménem. Může dojít také k oslovení cizí osobou, která požádá, aby

¹⁰ Zákon č. 253/2008 Sb.: Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu §9 odst. 3

dotázaný přes svůj bankovní účet převedl určitou částku s tím, že z toho bude mít zisk či výměnu za hotovost.

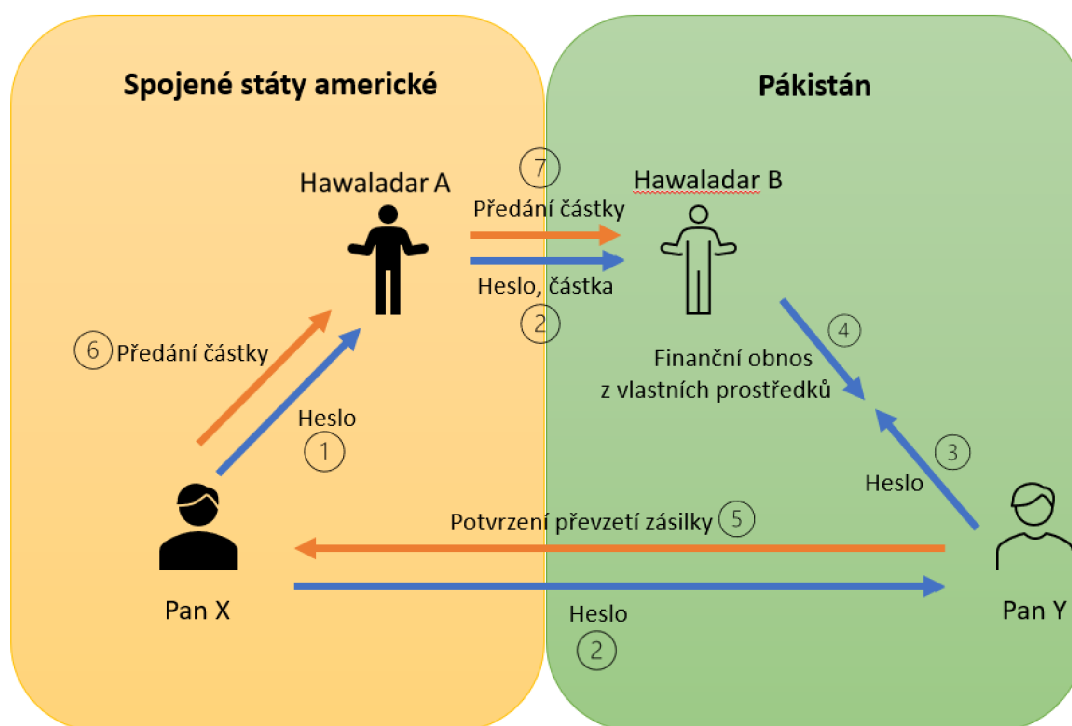
2.3.3 Hawala

Pojem „Hawala“ bývá překládán z arabštiny jako důvěra, ručení. Často se zaměňuje za slovo „Hundi“, které představuje směnku. Ačkoli je tento termín zde využit v rámci metod financování terorismu, je obecně znám po celém světě nejen v této kategorii. Například cestovní šek je znám pod názvem „hawala safir“ a toto označení se používá na území od částí Afriky po Asii a po celém Středním východě. V rámci problematiky práce je však pojem Hawala využíván především jako tzv. prostředek převodu peněz bez pohybu neboli jinak řečeno bez pohybu přes formální finanční instituce. Jedinečnost tohoto systému spočívá v provázanosti mezi hawaladary v závislosti na cti, rodinných nebo etnických vazbách. Celý systém Hawala je popsán na příkladu. Pan X ze Spojených států amerických chce poskytnout finance Panu Y do Pákistánu. Pan X se tedy setká s hawaladarem A v New Yorku a poskytne mu heslo. Hawaladar A zavolá, nebo pošle e-mail či fax s heslem transakce svému spolupracovníkovi, hawaladarovi B, který se nachází např. v Pákistánu. Tento pákistánský hawaladar B se sejde s panem Y, který má být finálním příjemcem financí. Pokud pan Y dostane od pana X heslo, musí se tímto heslem prokázat u hawaladara B. Ten ihned převede smlouvenou částku panu Y ze svého vlastního účtu. Jeho peníze poté dluží hawaladar A, a tomu je dlužen Pan X.¹¹ Finanční prostředky jsou tak doručeny přímo a v řádu několika minut bez nutnosti potvrzení nebo papírování. Vše je tedy prováděno mimo finanční instituce. Jedinou papírovou stopou může být zápis dluhového závazku v interních knihách, který je často zakódovaný nebo je v málo známém dialektu. Jak můžeme vidět, teoreticky platby mezi hawaladary fungují oběma způsoby. Několik stovek, možná i několik tisíc těchto transakcí jsou spojeny dohromady v průběhu týdnů či měsíců, přičemž jejich sloučení probíhá na různých úrovních. Hawaladaři střední úrovně fungují jako zúčtovací střediska pro malé operátory, naopak vyšší úrovně představují zúčtovací střediska pro střední a top operátory. Pro představu, v Dubaji jsou transakce na nejvyšší úrovni,

¹¹ Hawala. *Corporate Finance Institute* [online]. CFI: CFI Education, 2015 [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/hawala/>

minimální hodnota je 100 000 liber v každé Hawale. Navzdory všem nástrojům opatření se finanční prostředky denně tímto způsobem pašují přes hranice.¹² Není ovšem divu. Její uživatelé jsou velmi často lidé z méně rozvinutých zemí, ve kterých jsou bankovní systémy drahé nebo špatně dostupné. Jedná se především o migrující pracovníky, kteří využívají systém Hawala pro převody financí svým rodinám v domovině.

Je zde ovšem masivní rozdíl ohledně zdrojů, se kterými systém pracuje. Pokud se jedná o legální finanční prostředky, jde o bílou Hawalu, která nepředstavuje potíže. Oproti tomu černá Hawala využívá nelegální prostředky a je považována za závažný problém.

Obr. č. 2: Schéma systému hawala

Zdroj: autorka

¹² BOWERS, Charles. Hawala, Money Laundering, and Terrorism Finance: Mirco-Lending as an End to Illicit Remittance. *Denver Journal of International Law and Policy* [online]. 2020, April 2020, 3(3), 419 [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.email.cz/download/k/9Sr8b8bfe3KuChqh_48kEnrMNI2X2vXuiNZJCw9iWqG90pk7wUzxEaxjduW474Jx9XuO_eE/Hawala%20Money%20Laundering%20and%20Terrorism%20Finance_%20Mirco-Lending%0D%0A%20as.pdf, s. 379-380

2.3.4 Nezákonné obchodování

Další metodou, kterou se může financovat terorismus je nezákonné obchodování s kulturními statky, přírodními zdroji, zbraněmi, padělanými předměty, ale také lidmi. Největší podíl finančních obnosů v různých regionech po celém světě tvořil zejména obchod s návykovými látkami.

Pašování drog prostřednictvím online trhů je jedním z nejvyužívanějších cest financování terorismu. Těžké je nejen prokázat prodejce a kupce návykové látky, ale především je ve většině případů nedohledatelné, kam tato finanční suma směřovala. Vedle pašování drog na darknetových trzích stále existuje i pašování řetězci zprostředkovatelů. Překupníci nebo dealeri zprostředkovávají dodání drog konečnému spotřebiteli. Využívají k tomu různé cesty. Například heroin se do Evropy dostává po čtyřech hlavních trasách, z toho dvě nejdůležitější jsou „balkánská trasa“ a „jižní trasa“. První z nich vede přes Turecko do balkánských zemí (Bulharska, Rumunsko nebo Řecko) a dále do střední, jižní a západní Evropy. Vznikla také odnož balkánské trasy zahrnující Sýrii a Irák. V posledních letech roste význam jižní trasy. Zásilky z Íránu a Pákistánu se do Evropy dostávají letecky nebo po moři, a to buď přímo, či tranzitem přes africké země. Koneční spotřebitelé nikdy nemohou vědět, kdo drogu vyrobil, odkud byla dovezena, a především na jaké další účely bude použita suma, kterou zaplatili. Nutno podotknout, že Afghánistán zůstává největším světovým nelegálním výrobcem opia a předpokládá se, že převážná část heroinu v Evropě byla vyrobena právě v této zemi nebo v sousedním Íránu či Pákistánu.¹³

Vzhledem k rostoucí konkurenci a riziku v obchodu s drogami byli obchodníci přinuceni k tomu, aby diverzifikovali své příjmy uchýlením se k trestné činnosti obchodování s lidmi. Díky této myšlence se do obchodování s lidmi zapojili také teroristické organizace, které ji zprostředkovávají skrz únosy a vydírání. Názorným příkladem provázanosti mezi nezákonným obchodováním a financováním terorismu je Eurasie. Toto území je charakteristické pro nestabilní ekonomiku, nevyřešené konflikty, korupci a slabé vymáhání práva, tím pádem

¹³ Evropská zpráva o drogách: Trendy a vývoj. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2017, 96 [cit. 2020-01-31]. ISSN 2314-9035. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4541/TDAT17001CSN.pdf>

umožňuje prosperitu terorismu a organizovanému zločinu. Jedním z hlavních ohnisek pašování drog na světě je Střední Asie, neboť podporuje povstalecká hnutí a terorismus. Mimo jiné je hlavním transitzním bodem umožňujícím stabilní dodávky narkotik od pěstitelů v Afghánistánu ke kupujícím v Evropě a Rusku. Místní obyvatelé jsou často cílem nucené nebo levné práce, sexuálního vykořisťování a také jsou mnohdy vtaženi do procesu obchodování s lidmi. S ohledem na fakt, že nelegální prodej zbraní je v této oblasti hojný, není těžké obyvatele k čemukoliv přinutit. Centrem přeshraničního pašování zbraní, jaderných materiálů, lidí a dalšího zboží je Gruzie a Arménie.¹⁴

Co se týče nezákonného obchodování s kulturními statky, je nutné zmínit, že se jedná o důležitý zdroj praní peněz a široce využívanou metodou financování teroristických skupin. K obchodování se využívají legální i ilegální cesty. V rámci legálního trhu obchodují teroristické sítě prostřednictvím aukcí či internetu, ilegální variantou je prostředí Dark webu¹⁵ a jiných ilegálních webových stránek. Pomineme-li skutečnost, že lidstvu je kvůli tomuto nezákonnému počínání odepřen přístup k archeologickým informacím z důvodu možné ztráty, zničení nebo krádeži nenahraditelných předmětů, zločinci získávají veliké zisky k financování svých aktivit.¹⁶

Nedovolené obchodování se zbraněmi je dalším nezákonným činem, který teroristické organizace využívají, či na nich mohou být závislé. Při své činnosti se často spoléhají na dostupnost zbraní, avšak k obchodování dochází jen v malém poměru. Trh se střelnými zbraněmi v Evropské unii je totiž z pohledu rozsahu skromný. Mimo jiné je také nedovolené obchodování se střelnými zbraněmi jednou z priorit EU v boji proti závažné a organizované trestné činnosti v rámci EMPACT¹⁷ 2022–2025. Legální obchod se zbraněmi je tak spíše doplňkovým než primárním

¹⁴ OMELICHEVA, Maiya, Lawrence MARKOWITZ a Stephen EGBERT. The Terrorism/Trafficking Nexus. *University of Kansas* [online]. 1541 LILAC LANE, 607 BLAKE HALL: Institute for policy and social research, 2016 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://ipsr.ku.edu/trafficking/about.html>

¹⁵ Dark web je skrytý soubor internetových stránek přístupných pouze pomocí specializovaného webového prohlížeče, který se používá se pro zachování anonymity a soukromí internetových aktivit

¹⁶ Trafficking in Cultural Property: Stealing from the past is destroying the future. *United Nations* [online]. Office on Drugs and Crime: United Nations Office on Drugs and Crime, 2020 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/emerging-crimes/trafficking-in-cultural-property.html>

¹⁷ EMPACT je zkratka pro Evropskou multidisciplinární platformu proti hrozbám trestné činnosti

zdrojem příjmů pro malý okruh organizovaných zločineckých skupin. Většinou vstupují do obchodu se zbraněmi prostřednictvím jiné činnosti, která může nabídnout kontakty, znalost infrastruktury a existujících tras souvisejících s pašováním zbraní. Skupiny a zbraně zapojené do nezákonného obchodování pocházejí především ze západního Balkánu a bývalého Sovětského svazu. Zbraně jsou obvykle drženy nelegálně po nedávných konfliktech v těchto oblastech a někteří jejich obyvatelé jsou do obchodu zapojeni. Jedná se například o psanecké motorkářské gangy, které organizované skupiny využívají k přepravě přes hranice. K nelegální zbrani se i tak teroristické skupiny či organizovaní zločinci dostanou poměrně snadno. Kromě krádeže nebo zpronevěry legální zbraně se může jednat o neutralizované, vyřazené armádní či policejní zbraně, které byly reaktivovány. Další možností je zakoupení legální zbraně na nelegálním trhu, včetně Dark webu případně přestavbou plynové pistole.¹⁸

2.3.5 Nestátní neziskové organizace

Neziskové organizace mají pro mnoho zemí veliký význam z hlediska budování občanské společnosti, poskytování humanitární pomoci, rozvoje zájmových činností, případně užití dalších obecně prospěšných činností. Vše se však může vymknout v situaci, kdy jsou neziskové organizace nebo entity za ně se vydávající zneužity. Organizace se tak může stát zprostředkovatelem pro praní peněz a/nebo financování terorismu. Existuje několik způsobů zneužití nestátních neziskových organizací.

2.3.5.1 Vědomé zneužití nestátní neziskové organizace

Vědomé zneužití prostředků nestátní neziskové organizace či jí samotné je možné v případě, kdy její pracovník využije finančních či jiných prostředků pro přímou podporu teroristické skupiny nebo její infrastruktury. Mimo to mohou být výnosy z trestné činnosti přes neziskovou organizaci s vědomím legalizovány. Zneužitá může být také její identita nebo výcvikové či vzdělávací programy.

¹⁸ Illicit firearms trafficking. *Europol* [online]. Crime areas: Crime Areas and Statistics, 2021 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/illicit-firearms-trafficking>

2.3.5.2 Nevědomé zneužití nestátní neziskové organizace

Nevědomé zneužití prostředků a výstupů činnosti nebo samotné nestátní neziskové organizace se může týkat humanitární či jiné pomoci poskytované v místě konfliktu, která je využita teroristy. Tzn. infrastruktura, která je vybudovaná organizací jako např. nemocnice, školy atd. jsou využívány teroristickými skupinami bez vědomí neziskové organizace.

2.3.5.3. Napojení na teroristickou skupinu

V tomto případě by nezisková organizace podporovala teroristickou entitu, byla s ní personálně propojena, získávala by informace, poskytovala krytí a také legitimizovala její činnosti. Mohlo by se také jednat o situaci, ve které by organizace nevěděla, že se jedná o teroristické uskupení, neboť by předstírali, že jde o vhodného partnera v místě konfliktu.

2.3.5.4 Zneužití pověsti nestátní neziskové organizace

Teroristé zneužívají výsledků neziskové organizace, vydávají její úspěchy za své a zneužívají je k získání podpory místního obyvatelstva. Eventuálně předstírá, že neziskovou organizaci v místě zastupuje a „sbírá“ pro ni prostředky.

2.3.5.5 Falešná nestátní nezisková organizace a její finanční prospěch

Za účelem získání prostředků si teroristé založí falešnou neziskovou organizaci či vymáhají finanční prospěch z činnosti organizace. Domáhání se finančního obnosu lze cestou přímého výběru financí jako poplatku za umožnění činnosti na území ovládaném teroristickou organizací. Další variantou získání peněžního obnosu je odvádění daní, poplatků či jiných plateb místními dodavateli.¹⁹ Z výše popsaného výčtu možných zneužití se dá uvažovat nad tím, že nejvíce rizikovou nestátní neziskovou organizací z hlediska financování terorismu je taková organizace, která svou působností zasahuje do konfliktních oblastí. Její činnost, strukturu ani financování nelze považovat za zřetelnou, a zároveň nesplňuje všechny funkce, které by měla. Nemají zavedené funkční

¹⁹ RIZIKO ZNEUŽITÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PRO ÚČELY FINANCOVÁNÍ TERORISMU ČI PRANÍ PENĚZ: veřejná verze. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2020, [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: file:///C:/Users/jeina/Downloads/Riziko_zneu%C5%BEit%C3%AD_nest%C3%A1tn%C3%ADch_neziskov%C3%BDch_organizac%C3%AD_pro_%C3%BA%C4%8Dely_financov%C3%A1n%C3%AD_terorismu_%C4%8Di_pran%C3%AD_pen%C4%9Bz.pdf, s. 4-5

kontrolní mechanismy, nekomunikují s veřejnou správou ani o své činnosti neinformují dozorové orgány, ale zároveň operují se značným množstvím financí převážně v hotovosti.

3. Boj s financováním terorismu

Nejdůležitějším klíčem v boji proti terorismu je nastavení účinného systému provádění opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Jedině tak je možné zamezit teroristům ve zneužívání finančního systému. Tento systém je postaven na úsilí každé země, neboť je vytvářen na základě právních předpisů a jejich provádění a prosazování. Z toho důvodu by se měly zaměřit na cíl účinného rámce boje s nelegálním financováním. Aby bylo možné posílit integritu finančního sektoru, je zapotřebí chránit finanční systémy a širší ekonomiku před hrozbami praní peněz a financování terorismu. Tohoto záměru lze dosáhnout pouze tehdy, pokud jednotlivé složky, které se specializují na výše zmíněné hrozby v dané zemi dobře spolupracují.²⁰

3.1. Instituce působící v boji proti financování terorismu

Orgánů, které se zaměřují vůči organizovanému zločinu, praní peněz či financování terorismu je globálně mnoho. Na následujících stránkách se zaměřuji především na tři zahraniční instituce, které řeší problematiku terorismu a jeho financování. Kromě nich zmiňuji i dva útvary Policie České republiky, které se dané problematice také věnují.

3.1.1 The Financial Action Task Force

Finanční akční výbor (FATF) je nezávislý mezivládní orgán, který vykonává dohled nad vývojem a podporou politiky k ochraně globálního finančního systému před praním špinavých peněz, financováním terorismu a financováním šíření zbraní hromadného ničení. Tento orgán vydává doporučení, která jsou uznávána jako celosvětové standardy, jejichž cílem je předcházet legalizaci výnosů z trestné

²⁰ An effective system to combat money laundering and terrorist financing. *FATF* [online]. fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/effectiveness.html>

činnosti a financování terorismu, ale také jiným hrozbám vůči mezinárodnímu finančnímu systému.²¹

Doporučení, která vydává vymezují určitý rámec opatření, která by členské státy měly implementovat vnitrostátně. Vzhledem k tomu, že státy mají různé vnitrostátní soustavy a různé finanční systémy, nelze umožnit, aby bylo použito stejného opatření pro všechny. Tudiž stanovují mezinárodní standart, který by státy měly zavést tak, aby se nejlépe přizpůsobily podmínkám v daném státě.²² Tyto standardy mají zajišťovat koordinovanou globální reakci ve více než 200 zemích a jurisdikcích, které se zavázaly k jejich plnění. Díky tomu je možné zabránit organizovanému zločinu, terorismu a korupci. Mimo vytváření těchto doporučení pomáhá orgán úřadům zaměřit se na činnosti zločinců obchodujících s narkotiky, lidmi a dalším nezákonným jednáním.

The Financial Action Task Force přezkoumává techniky praní špinavých peněz a financování terorismu, jejichž výsledky poté promítne do svých standardů z důvodu jejich posílení. Je totiž nezbytné, aby se zabývaly novými riziky, které v současnosti představují např. virtuální aktiva, u kterých došlo k rozšíření ruku v ruce s popularitou kryptoměn. Výbor dále kontroluje jednotlivé země, aby zabezpečily, že plně a účinně implementují standardy, a pohání k odpovědnosti státy, které je nedodržují.²³

V současnosti FATF čítá 39 členů předsednictva, z nichž každý reprezentuje jednu členskou zemi, která je jeho domovinou. Momentálně se jedná o 37 členských jurisdikcí a 2 regionální organizace. V čele mezivládního orgánu je prezident, který je jmenovaný z řad svých členů. Nyní tento úřad zastává Dr. Marcus Pleyer z Německa.²⁴

²¹ Who we are. *FATF: Financial Action Task Force* [online]. 75775 Paris Cedex 16 FRANCE: fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/about/whoweare/>

²² Mezinárodní standardy v boji proti praní peněz, financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení: Doporučení FATF [online]. 2018. 2018 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: https://www.financnianalytickyurad.cz/download/downloads_files_cs/1617964286_cs_1528791571_cs_fatf-40-doporuceni-feb18.pdf

²³ Who we are. *FATF: Financial Action Task Force* [online]. 75775 Paris Cedex 16 FRANCE: fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/about/whoweare/>

²⁴ FATF Presidency. *FATF: Financial Action Task Force* [online]. 75775 Paris Cedex 16 FRANCE: fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/about/fatfpresidency/>

3.1.2 MONEYVAL

Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (MONEYVAL) je stálým monitorovacím orgánem Rady Evropy. Založen byl v roce 1997 a Česká republika je jeho členem. MONEYVAL je součástí globální sítě k boji proti financování terorismu, praní špinavých peněz a financování šíření zbraní hromadného ničení. Jedním z hlavních úkolů výboru je hodnocení shody jeho členů s mezinárodními standardy ve finančním, právním i donucovacím sektoru prostřednictvím vzájemného hodnocení tzv. peer review procesu. Do hodnocení se také zahrnuje účinnost implementovaných opatření v praxi. Delegace Czech MONEYVAL má tři stálé členy. Jedná se o zástupce z Ministerstva spravedlnosti, České národní banky a Finančního analytického úřadu, který je zároveň i vedoucím delegace.²⁵

3.1.3 Organizace spojených národů

Organizace podporuje své členské státy od legislativy, přes mezinárodní politiku až po reakce na operativní úrovni. OSN se v rámci legislativy opírá zejména o Mezinárodní úmluvu o potlačování financování terorismu z roku 1999. Rovněž rozvíjí schopnosti pracovníků trestního soudnictví a orgánů činných v trestním řízení pro vyšetřování, stíhání a rozhodování v oblasti financování terorismu. Zajišťuje je prostřednictvím poskytování specializovaného školení, které je zaměřeno na zvláštní vyšetřovací techniky, zmrazování, a konfiskaci teroristických aktiv. Zahrnuje také posilování regionální a mezinárodní spolupráce v boji proti financování terorismu.²⁶

3.1.4 Národní kontaktní bod pro terorismus

Národní kontaktní bod pro terorismus (NKBT) je specializované centrální, informační, komunikační a analytické pracoviště Policie České republiky. Toto pracoviště vzniklo za účelem snížení úrovně bezpečnostních rizik. NKBT se zabývá sběrem, vyhodnocováním, analýzou a zpracováním informací zjištěných Policií České republiky o teroristech a osobách důvodně podezřelých z napojení

²⁵ MONEYVAL [online]. FAU: Financial Analytical Office, 2021 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyurad.cz/en/international-and-legal-agenda/moneyval.html>

²⁶ Combating Terrorist Financing. *United Nations: Terrorism Prevention* [online]. United Nations Office on Drugs and Crime, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/terrorism/expertise/combating-terrorist-financing.html>

na teroristické organizace. Díky propojení se všemi útvary Policie ČR může spolupracovat s ostatními tuzemskými i zahraničními bezpečnostními orgány. Na základě získaných podkladů monitoruje a vyhodnocuje hrozby, které plynou z terorismu vůči chráněným zájmům České republiky. Podílí se tak na jejich předcházení a eventuálně i na odstranění.

Hlavním přínosem NKBT je koordinované zpracování dat o terorismu uvnitř policie, kterému velice napomáhá možnost občanů České republiky obracet se s podněty na tento útvar. V rámci své působnosti také vytváří metodiky předcházení, vyšetřování a odhalování teroristické trestné činnosti.²⁷

3.1.5 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV

Útvar je výkonným pracovištěm služby kriminální policie, který byl založen roku 1995 a jeho působnost se vztahuje na celé území České republiky. Vyšetřováním organizovaného zločinu přispívá k udržování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Podílí se na řešení úkolů svěřených do působnosti Policejního prezidia ČR a Ministerstva vnitra ČR.²⁸ ÚOOZ se podílí na tvorbě koncepčních materiálů a konkrétních návrhů opatření vedoucích k zefektivnění boje s organizovaným zločinem. Útvar spolupracuje s resortními, mimoresortními a příslušnými mezinárodními institucemi a organizacemi jako Europol, Interpol, Eurojust apod.²⁹ Mezi hlavní úkoly ÚOOZ patří získávání, soustředování, uchovávání, analýza a využívání informací důležitých pro boj s organizovaným zločinem a také odhalování, vyšetřování a zjišťování pachatelů trestných činů.³⁰

3.2 Prostředky k boji proti financování terorismu

Evropská unie po útocích z 11. září 2001 podniká celou řadu kroků k zamezení jakékoli výpomoci teroristickým organizacím, úzce tak spolupracuje na aspektech boje proti terorismu. Mezi klíčové oblasti reakce EU na terorismus

²⁷ Národní kontaktní bod pro terorismus. *Policie České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

²⁸ Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV: ÚOOZ SKPV. *Policie České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>

²⁹ Činnost útvaru a jeho úkoly: ÚOOZ SKPV. *Policie České republiky* [online]. 2016 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-utvaru-a-jeho-ukoly.aspx>

³⁰ Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV: ÚOOZ SKPV. *Policie České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>

patří: předcházení radikalizace, seznam teroristů vedený v Evropské unii, výměna informací mezi donucovacími, soudními a zpravodajskými orgány členských států, protiteroristický koordinátor EU, boj proti financování terorismu, kontrola palných zbraní, digitalizace v oblasti justiční práce, opatření s cílem zastavit zahraniční teroristické bojovníky a spolupráce se zeměmi mimo Evropskou unii. Všechna tato odvětví jsou nezbytná k předcházení terorismu, násilného extremismu a boje proti nim.

3.2.1 Zastavení financování terorismu jako priorita EU

Evropská unie od roku 2018 zavedla přísnější předpisy proti praní peněz. Docílila tak znesnadnění skrývání nezákonně získaných finančních prostředků v řetězcích fiktivních společností. Zároveň tak posilují kontroly rizikových třetích zemí i úlohu orgánů finančního dohledu včetně zlepšení přístupu k informacím a možnosti jejich výměny. Tyto předpisy se musí neustále aktualizovat, aby se mohla přizpůsobit rizikům plynoucím z všudypřítomné modernizace. Rizika mohou vznikat z technologických inovací (virtuální měny), rostoucí integrace finančních toků, globální povahy teroristických organizací, ale také vynalézavosti pachatelů.

V červnu roku 2019 přijala Evropská rada strategickou agendu na období 2019–2024, ve které se zmiňují o pokračování v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti. V prosinci téhož roku přijala Rada strategické priority pro další posílení rámce EU v boji proti praní peněz a financování terorismu. V květnu roku 2020 poté navázala Evropská komise na tyto priority Akčním plánem pro boj proti financování terorismu. Cílem bylo opatření pro následující rok za účelem kvalitnějšího dohledu, koordinace a prosazování pravidel EU v této oblasti. Dne 5. listopadu 2020 přijala Rada závěry o boji proti praní peněz a financování terorismu. Ty sloužili jako vodítko, zejména pokud šlo o stanovení jednotného souboru pravidel, kterým se zkoordinují pravidla EU. Jednalo se také o vymezení orgánu, který by vykoval dohled na úrovni EU s přímými pravomocemi. Závěry napomohli vytyčit i koordinační a podpůrný mechanismus pro vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky.

3.2.2 Právní rámec EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu

Roku 2018 vstoupila v platnost pátá směrnice Evropské unie 2018/843 o boji proti praní peněz. Zaměřovala se především na zlepšení transparentnosti ohledně vlastnictví společností a svěřeneckých fondů, posílení kontroly rizikových třetích zemí, řešení rizik spojených s virtuálními měnami, posílení spolupráce mezi vnitrostátními zpravodajskými jednotkami, včetně výměny informací mezi orgány dohledu v oblasti boje proti praní peněz a Evropskou centrální bankou. V říjnu tohoto roku byla doplněna směrnicí, která zavedla opatření pro boj proti praní peněz vedený trestněprávní cestou. Cílem těchto pravidel je vyvážit potřebu větší bezpečnosti s potřebou chránit základní práva a ekonomické svobody. Uvedené změny rovněž uvedly právní předpisy EU do souladu s mezinárodními normami vypracovanými v rámci FATF.

3.2.3 Dohled a přístup k informacím

V roce 2019 nastaly menší změny, právní rámec EU byl konsolidován prostřednictvím řady legislativních iniciativ.

V květnu upřesnila pátá směrnice (Směrnice (EU) 2019/878) o kapitálových požadavcích úlohu orgánů obezřetnostního dohledu. Jejich odpovědností je odhalování nedostatků u finančních institucí zapojených do praní peněz a financování terorismu. V souladu s ní disponují pravomocí ukládat tresty za nedostatky.

V červnu byla přijata Směrnice (EU) 2019/1153 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních informací k boji proti trestné činnosti. Její funkčnost spočívá v usnadnění přístupu příslušných orgánů k informacím o finančních a bankovních účtech a jejich využívání. Rovněž i přístup vnitrostátních finančních zpravodajských jednotek, užíván především v oblasti vymáhání práva.

V prosinci proběhlo posílení úlohy Evropského orgánu pro bankovníctví. Pro něj i jeho orgány zavedla novela zřizovacích nařízení (Nařízení (EU) 2019/2175) povinnost přispívat k předcházení využívání finančního systému

k praní peněz a financování terorismu. Mandát vstoupil v platnost 1. ledna roku 2020.³¹

3.2.4 Seznam teroristů vedený v EU

Jako odezvu na útoky z jedenáctého září roku 2001 vytvořila Evropská Unie seznam osob, skupin a subjektů zapojených do teroristických činů. Ti všichni podléhají opatřením stanoveným ve společném postoji 2001/931/SZBP a zároveň opatřením přijatým za účelem provedení rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1371 (2001). Na seznamu se vyskytují osoby a skupiny, které jsou aktivní v Evropské unii i mimo ni. Pro jeho aktuálnost je alespoň každých 6 měsíců přezkoumáván. Od září 2016 může EU uplatňovat autonomní sankce vůči Islámskému státu/Dá'iš a Al-Káidě a osobám a subjektům, které jsou s nimi spojeny nebo je podporují. Do té doby mohly být sankce uplatňovány pouze na osoby a subjekty, které na seznam zařadila OSN nebo jednotlivé země EU.

Společný postoj 2001/931/SZBP stanoví kritéria, podle nichž jsou na seznam zařazovány osoby, skupiny a subjekty. Zároveň jsou zde vymezeny teroristické činy a určena omezující opatření, jež je třeba použít. Na osoby, skupiny a subjekty uvedené na seznamu se vztahuje zmrazení finančních prostředků a dalších finančních aktiv, jakož i posílená opatření v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Jedná-li se výlučně o osoby spojené s teroristickými činy mimo EU, Nařízení Rady 2580/2001 stanoví zmrazení veškerých finančních prostředků a jiných finančních aktiv, které těmto osobám, skupinám a subjektům náležejí. Kromě toho jim nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny žádné finanční prostředky ani finanční či hospodářské zdroje. Pokud jde o osoby, které mají co dočinění s teroristickými činy uvnitř Evropské unie, vztahují se na ně pouze posílená opatření související s policejní a justiční spoluprací v trestních věcech.³²

³¹ *Boj proti praní peněz a financování terorismu* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/>

³² *Seznam teroristů vedený EU* [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/>

3.2.5 Evropské centrum pro boj proti terorismu (ECTC)

Centrum vzniklo v lednu roku 2016 díky Europolu. Jedná se o operační středisko a centrum odborných znalostí, která poskytuje reakci na terorismus. ECTC se zaměřuje na boj proti zahraničním bojovníkům včetně mezinárodní spolupráce mezi protiteroristickými orgány, sdílení zpravodajských informací nebo odborných znalostí o financování terorismu, poskytování operativní podpory na žádost členského státu EU o vyšetřování, nelegální obchod se zbraněmi a v neposlední řadě online teroristickou propagandu a extremismus. Jeho hlavním úkolem je však poskytovat operativní podporu. Snaží se tak o rychlé odhalení finančních vodítek a analýzu všech dostupných dat, aby mohl sestavit strukturu teroristické sítě. Centrum úzce spolupracuje s dalšími operačními středisky Europolu, jako je Evropské centrum pro kyberkriminalitu a Evropské centrum pro pašování migrantů. Kromě toho také pomáhá Interpolu a Eurojustu v rámci řízení zpravodajských informací o boji proti terorismu.³³

³³ *European Counter Terrorism Centre - ECTC* [online]. Europol, 2021 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-counter-terrorism-centre-ectc>

4. Případová studie

V rámci případové studie se zaměřím na velice známou teroristickou skupinu Islámský stát a její zdroje financování. Předvýzkumné otázky, na které se v rámci studie ptám, jsou tři. Kdo poskytuje Islámskému státu zdroje financování? Jak jsou zdroje financování poskytovány? Čím byly zdroje financování pro teroristy podmíněny? Cílem případové studie je analyzovat zdroje financování z mnoha pramenů, které následně mezi sebou propojuji, aby utvářely podrobný, ucelený pohled na počátky jednotlivých financování a jejich toky.

Islámský stát (IS), je teroristickou organizací, která je zároveň sunnitskou džihádistickou skupinou. Teroristé jsou známí především pro svou násilnou ideologii, která se nazývá chalífát. Takzvaný politicko-náboženský stát, který si klade za cíl zahrnout země a národy pod nadvládu muslimské komunity. Kromě této ideologie se organizace proslavila svým umem využívání sociálních médií jako nástrojem pro nábor lidí a získávání finančních prostředků. Islámský stát se inspiroval Al Káidou, ale v současnosti se od ní odklání.³⁴ Před tím, než Islámský stát rozšířil svou územní kontrolu v některých částech Iráku a Sýrie, využíval sítě pracovníků v Sýrii, která mu usnadnila cesty do Iráku.

Příslušníci IS pronásledovali jednotlivce i celé komunity, unášeli civilisty, nutili k vysídlování komunity a menšiny, zabíjeli, mrzačili děti a dopouštěli se sexuálního násilí na ženách. Nelze vyloučit, že by tato zvěrstva přestala. Tato organizovaná skupina sama o sobě představuje globální teroristickou hrozbu, která do Iráku a Sýrie naverbovala tisíce bojovníků z mnoha zemí po celém světě. Dokázali to především díky využití technologií a dalších zdrojů k šíření své násilné extremistické ideologie. Islámský stát je odlišný od ostatních teroristických organizací také tím, jakým způsobem financuje své aktivity. IS působí na rozsáhlých územích v Sýrii a severním Iráku, což mu umožňuje využívat místní obyvatelstvo a také materiální zdroje, od ropy a bank až po využívání veřejných služeb a zdanění místní ekonomiky. Většinu svých příjmů IS získává z trestné činnosti a vydírání na území, kde působí.

³⁴ *The Islamic State (Terrorist Organization)* [online]. Santa Monica, California 90401-3208: RAND Corporation, 2022 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.rand.org/topics/the-islamic-state-terrorist-organization.html>

Islámský stát získává příjmy především z pěti zdrojů, které jsou uvedeny v pořadí podle velikosti:

4.1. Nezákonné příjmy z okupace území včetně vydírání a krádeže

- vydírání v zemědělství
- kontrola ložisek ropy a zemního plynu
- těžba surovin a výrobní zařízení
- kulturní artefakty
- nezákonné zdanění zboží a hotovosti, které procházejí územím, na němž IS působí
- bankovní loupeže, vydírání a obchodování s lidmi

Území, na kterém Islámský stát operuje, těží z vysoké koncentrace přírodních zdrojů, což mu umožňuje samofinancování. Využívání vodních zdrojů je také jedním ze strategických nástrojů této teroristické organizace. Zničení přehrady Tabqa, která by mohla potopit část Iráku, je jen jedním z různých způsobů vydírání, které organizace používá v případě, že se ocitne v kritickém ohrožení. Islámský stát sice těží z energetického potenciálu území, které má v držení, ale rozsah, v jakém může z jeho užívání profitovat, se liší podle různých forem vyráběné energie. Syrské zásoby vody byly zasaženy konflikty, díky tomu teroristická skupina kontroluje dvě třetiny přehrad v zemi. Například přehrada Baath zásobuje Rakku a představuje 60 procent syrských zásob vody, a poté přehrada Tabqa, která je největší v Sýrii a zásobuje vodou i elektřinou Aleppo.³⁵ Irák je také zemědělsky bohatou zemí. Půda v Iráku je využívána především na pěstování pšenice. Území pod nadvládou Islámského státu je tedy dalším zdrojem financí, neboť mají přístup k příjmům z prodeje pšenice. Díky tomu může své příznivce odměňovat a své odpůrce trestat hladem. Mimo jiné rozsáhlá expanze IS navíc umožnila převzít kontrolu nad klíčovými zdroji, jako jsou přehrady a sýpky, a také kontrolovat jejich distribuci místním obyvatelům. Center for Geopolitics & Security in Realism Studies (CGSRS) je neziskovou

³⁵ LEVALLOIS, Agnès a Jean-Claude COUSSERAN. *The financing of the 'Islamic State' in Iraq and Syria (ISIS)* [online]. Belgium: Policy Department, Directorate-General for External Policies, 2017 [cit. 2022-01-14]. ISBN 978-92-846-1197-3. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603835/EXPO_IDA%282017%29603835_EN.pdf, s. 8-10

nevládní organizací, která prosazuje realistický přístup a vysvětlení současných mezinárodních záležitostí. Vše se snaží podchytit výzkumy, které pak prostřednictvím konferencí a médií sdílí a informuje tvůrce politik a občany o globálních problémech a jejich možném řešení. Právě tato organizace vyhodnotila jako jeden z největších zdrojů Islámského státu ropu. Ve své publikaci zmiňuje údaje o ropných rafinériích Islámského státu v Iráku i Sýrii. Dále uvádí, že IS prodává ropu pod tržní hodnotou, čímž se snaží vybídnout své okolí ke koupi za méně, než u jiných dodavatelů, za podstatně vyšší cenu. Kromě toho teroristé také pašují ropu do okolních zemí jako jsou Saúdská Arábie, Írán, Jordánsko, Kuvajt a Turecko. S ohledem na skutečnost, že příjmy z ropy v roce 2015 vzrostly, bylo jejich bohatství nemalé. Co se týče benzínu, teroristé kontrolují 60 procent syrské produkce a 10 procent irácké. Předpokládá se, že v Sýrii IS kontroluje 253 vrtů, z nichž je 161 aktivních.³⁶

Drancování vysoce hodnotných předmětů je také jednou z činností IS. Cennosti buď zničily nebo rozprodali. Nejběžnější věci, se kterými obchodují jsou rukopisy a klínová písma. Zdanění místního obyvatelstva také přináší nemalou částku příjmů teroristů. Místní civilisté platí daně za provozování podniků, dovoz nebo vývoz zboží, používání internetových kaváren nebo za používání veřejných statků, jako jsou dálnice, telefony a elektřina. Ve své publikaci CGSRS také hovoří o zdanění skupin poskytujících skutečnou humanitární pomoc ve vlastní válečné zóně, kde zaměstnanci irácké vlády jsou zdaněni sazbou zhruba 50 procent svého platu.³⁷

Islámský stát získal značnou část svého bohatství z kontroly bankovních poboček v Iráku. Sám se stavil do role místního správního orgánu a zacházel se státními a soukromými bankami, avšak s každou jiným způsobem. Hotovost ve státních bankách byla „majetkem“ Islámského státu, zatímco hotovost v soukromých bankách z velké části zůstávala v trezorech, aby je IS zdanil při výběru peněz zákazníkem. Převážná část hotovosti z kontrolovaných bank bylo

³⁶ Money Matters: Sources of ISIS' Funding and How to Disrupt Them. *CGSRS: Centre For Geopolitics & Security in Realism Studies* [online]. 2015, October 25, 1(27) [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <http://cgsrs.org/publications/27>

³⁷ Money Matters: Sources of ISIS' Funding and How to Disrupt Them. *CGSRS: Centre For Geopolitics & Security in Realism Studies* [online]. 2015, October 25, 1(27) [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <http://cgsrs.org/publications/27>

v jednotkách dinaru, místní irácké měně, což ztěžovalo použití těchto peněžních prostředků navenek. Jakékoli použití těchto peněžních aktiv mimo Irák vyžadovalo, aby IS vyměnil hotovost za cizí měnu. Islámský stát zaměřil svou pozornost na rabování v Mosulu, iráckém druhém největším městě a hlavním finančním centru a údajně zde dosadili manažery na mnoha místech bankovních poboček. Z této pozice přijal IS hotovostní vklady od místních věřících a také inkasoval daň pět procent ze všech bankovních výběrů. Tím bylo zneužito pojmu „Zakat“ neboli islámské almužny, na podporu činností Islámského státu. Islámské banky vybírali výše zmíněnou daň za každou transakci, se kterou manipulovali se Zakatem, povinnou pro každého muslima. O těchto peněžních burzách není vedena žádná dokumentace, neboť kodex praxe islámských bank vyžadoval zničení všech dokumentů, jakmile došlo k převodu peněz Zakat.

Obchodování s lidmi je také jedním ze zdrojů příjmu Islámského státu. IS se zaměřuje především na ženy a děti, jak bylo uvedeno v jeho vlastní publikaci *Al Dabiq*. Společnost BBC³⁸ v prosinci roku 2014 v rozhovoru s ženami z menšinové komunity Yazidi v severním Iráku popsala, jak byly kupovány a prodávány na tzv. aukcích otroků. Přední členové Islámského státu vydali svým bojovníkům interní pokyny ohledně počtu žen, které si mohou vydržovat. Ceny, které příznivci IS platí za otrokyně jsou ovšem nízké. Byl však zaznamenán i případ jedné osvobozené ženy. Byla propuštěna na základě zaplaceného výkupného ve výši 3 000 USD.³⁹

4.2 Výkupné za únosy

Další činností, která vynáší teroristům finance, jsou únosy za účelem zisku. Únosy se však netýkají jen místních obyvatel, ale i zahraničních novinářů či jinak veřejně známých osobností. Přesnou částku, kterou IS utržil z výkupného nelze určit. Výnosy je obtížné odhadnout, jsou záměrně zatajovány, neboť pocházejí od soukromých společností či vlád, které chtějí transakce utajit. Pokud jsou placeny v hotovosti, je jejich identifikace

³⁸ BBC je rozhlasová a televizní společnost se sídlem ve Velké Británii

³⁹ *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)* [online]. 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16, France: FATF, 2015 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>, s. 13

finančními institucemi ještě méně pravděpodobnější. Pokud není výkupné zapláceno, oběti jsou popraveny. Vraždy jsou veřejné a jsou zaznamenány na nechvalně proslulých popravištích Islámského státu. Zaplatí-li se výkupné, propuštění dané oběti není vždy zárukou. Může dojít k dalšímu vydírání ze strany únosců, která s sebou přináší další psychická muka nejen pro oběť, ale i její rodinu.

4.3 Dary, včetně darů od neziskových organizací nebo jejich prostřednictvím

Navazující zdroj financování se týká prostředků ze zahraničí. Finanční obnosy pocházely od vlád i soukromých dárců. Jednalo se o země jako Saúdská Arábie, Kuvajt, Katar a Spojené arabské emiráty. Dokud mezinárodní společenství nepožadovalo zastavení veřejného financování IS, poskytovaly tyto země teroristické organizaci finanční podporu. Jsou zde však některé přetrvávající faktory, které jsou znepokojující. Jedná se o relativně otevřené bankovní systémy Kataru a Kuvajtu, které na rozdíl od saúdskoarabských bank automaticky nevyvěšují varovné signály, když jsou peníze využívány na islamistické účely. Dalším zneklidněním jsou také aktivity vysoce vlivných dárců IS z Kuvajtu a Kataru, neboť jejich aktivity nikdo nechce omezit z důvodu možného politického dopadu.

Dary z falešné humanitární pomoci mají návaznost na dary od vlád a soukromníků, neboť jsou často prané přes humanitární organizace či neregistrované charitativní organizace. Tyto obtížně sledované finanční prostředky, označené jako humanitární pomoc válkou zničeným oblastem, se pak velmi často přesunou přímo IS. Problematické je také rozlišení mezi legitimními finančními prostředky pro ty, kteří to potřebují, a falešnými dary určenými teroristické organizaci.

V roce 2014 poskytl Kuvajt nejvíce „nezávazné pomoci“ Sýrii. Nezávazná pomoc jsou prostředky, které nemají garantovaného příjemce. Málo zavedených celosvětových humanitárních agentur mají skutečné vazby na region. U jakýchkoli darů menším skupinám „humanitární pomoci“ nelze zaručit, že se skutečně dostanou k určené cílové skupině. Právě proto většina nepřidělených finančních prostředků na pomoc jde teroristickým nebo jiným

zločineckým organizacím, jejichž otevřená podpora by byla nezákonná. Finanční prostředky však nemusejí být získávány jen v běžné měně, ale také prostřednictvím kryptoměn, které IS hojně využívá. Vzhledem k tomu, že Bitcoin není ve Spojených státech regulovaný, není překvapením, že mnoho dárců využívajících tuto měnu pochází právě z tohoto státu.⁴⁰

4.4 Materiální podpora zahrnující zahraniční teroristické bojovníky

Zahraníční terorističtí bojovníci jsou i nadále relativně malým, ale důležitým zdrojem financování Islámského státu. Patří sem příznivci, kteří ve své domovské zemi shromažďují peníze na cestu; také ti, kteří cestují s finančními prostředky, a diaspory, které posílají finanční prostředky na podporu bojovníků z domoviny. Podle informací vlády Spojených států amerických k 31. prosinci 2014 opustilo své domovské země nejméně 19 000 zahraničních bojovníků z více než 90 zemí, aby odcestovali do Sýrie a Iráku a připojili se k Islámskému státu. Tato skupina mezinárodních příznivců je zdrojem, z něhož získává fyzickou i určitou peněžní podporu. Ačkoli je významná z hlediska pracovní síly, celkové finanční příspěvky od těchto osob jsou relativně nízké.⁴¹

4.5 Získávání finančních prostředků přes moderní komunikační sítě

Většina platform sociálních médií neúmyslně poskytuje teroristickým skupinám a jejich sympatizantům účinnou technologii pro účely financování terorismu. Daná společnost sama přitom není ta, která IS podporuje, proto mnohé z těchto společností spolupracují na zrušení těchto účtů. Islámský stát má jako organizace propagandistickou odnož nazvanou Al-Itisam Establishment for Media Production. Kromě toho také zřídili Al Hayat, mediální centrum, které se zaměřuje převážně na šíření propagandy IS prostřednictvím platform sociálních médií, u kterých vykonává kontrolu společně s desítkami účtů souvisejících s teroristickou organizací. Prostřednictvím těchto účtů se podařilo Islámskému státu získat podporu širokého spektra tím, že 18. června 2014 vyvolal tzv. „Twitter

⁴⁰ Money Matters: Sources of ISIS' Funding and How to Disrupt Them. *CGSRS: Centre For Geopolitics & Security in Realism Studies* [online]. 2015, October 25, 1(27) [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <http://cgsrs.org/publications/27>

⁴¹ *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)* [online]. 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16, France: FATF, 2015 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>, s. 20

storm“. Stručně řečeno se jedná o internetovou popularitu, která vytváří příležitost k získání obrovské podpory a potenciálního financování. Známkou rostoucí technologické zdatnosti IS může být také rozvoj twitterové kampaně jako #AlleyesonISIS a aplikace pro mobilní telefony s operačním systémem Android, která je volně ke stažení pro veřejnost. Díky všem těmto aktivitám na internetu a sociálních sítích bylo IS umožněno získat a přeměnit mezinárodní podporu na hmatatelné finanční prostředky.

Všechny tyto zdroje příjmů, které jsou uvedené výše, jsou nekonzistentní a mění se v závislosti na dostupnosti ekonomických zdrojů a postupu vojenského úsilí koalice proti IS.⁴² V neposlední řadě IS ztratil kontrolu nad řadou ropných polí v Sýrii i Iráku, což snížilo jeho schopnost čerpat a prodávat ropu. Série vojenských neúspěchů, které Islámský stát utrpěl, ohrožuje projekt chalífátu i zdroje financování. To však neznamená, že by útočné schopnosti IS byly zlikvidovány. Organizace má možnost být i nadále schopna vykonávat nízkonákladové teroristické útoky zaměřené na civilisty po celém Blízkém východě, Africe, Evropě, Americe nebo Asii.⁴³

4.6 Shrnutí

Kdo poskytuje Islámskému státu zdroje financování?

Zdroje financování mohou být poskytovány vědomě i nevědomě. Na základě výše zmíněných informací mohu s jistotou uvést, že vědomě poskytovaly teroristické skupině finance země jako Saúdská Arábie, Kuvajt, Katar a Spojené arabské emiráty, také soukromníci a zahraniční terorističtí bojovníci. Vědomě je také poskytovali i rodiny unesených osob či civilisté, kteří žijí na území kontrolovaném touto teroristickou organizací. U těchto skupin se jedná sice o vědomé, ovšem nechtěné financování.

⁴² *Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)* [online]. 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16, France: FATF, 2015 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>

⁴³ LEVALLOIS, Agnès a Jean-Claude COUSSERAN. *The financing of the 'Islamic State' in Iraq and Syria (ISIS)* [online]. Belgium: Policy Department, Directorate-General for External Policies, 2017 [cit. 2022-01-14]. ISBN 978-92-846-1197-3. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603835/EXPO_IDA%282017%29603835_EN.pdf, s. 1

Následuje financování nevědomé. Do této kategorie můžeme zařadit osoby, které darují své finance neziskové či jiné humanitární organizaci. Lze sem zahrnout i jedince, kteří poskytují finance prostřednictvím médií, a jejím příjemcem je skrytá teroristická organizace Islámský stát.

Do obou těchto kategorií lze zařadit koupě ropy, neboť nemusí být jasný jeho opravdový dodavatel. Z toho důvodu jeho kupec nemůže vědět, zda poskytuje finance teroristické organizaci či nikoli.

Jak jsou zdroje financování poskytovány?

Finance jsou poskytovány v hotovosti, formou transakcí, ale i prostřednictvím kryptoměn.

Čím byly zdroje financování pro teroristy podmíněny?

Financování bylo závislé především na hrozbě. Islámský stát získal většinu svých financí zabráním území bohatého na ropu, jeho přívrženci vyrabovali banky, nastavili výši daní a začali s vydíráním a drancováním území, včetně zákazu přístupu k vodě a zásobám pšenice. Začali využívat svého postavení k obchodování s civilisty i lidmi ze zahraničí, k ničení archeologických památek a krádežím. Jejich vzestup byl podmíněn i využitím médií, díky kterým se IS stal populární teroristickou organizací. Díky sociálním sítím získali nejen sympatizanty, ale také finance.

5. Předvýzkum

První část mé bakalářské práce je zacílena především na vysvětlení a popsání hlavních pojmů, které vystihují terorismus a jeho financování. V následující části přiblížím hlavní cíl a výzkumnou otázku týkající se této problematiky. Popisuji metodu a konkrétní kroky, které jsem učinila při jeho zpracování. Na konci uvádím také získaná data, která následně shrnuji do výsledků výzkumu.

Vzhledem k tomu, že výzkum nesplňuje kritéria vědeckého výzkumu, slouží jako předvýzkum. Může napomáhat orientaci v problematice a následného určení cílů a hypotéz a jejich ověřování. Předvýzkum lze použít také jako základ pro další zkoumání.

5.1 Metodologie předvýzkumu

5.1.1 Cíl předvýzkumu a stanovení hypotéz

Jak již bylo zmíněno, ve své práci se zabývám financováním terorismu, které vnímám jako problematiku, která se neustále vyvíjí, jak myšlenkově, tak technologicky. Právě díky své časté modernizaci jsem i já chtěla vytvořit předvýzkum, který by odpovídal tomuto pokroku. Proto jsem vytvořila online dotazník, který jsem zveřejnila přes svůj instagramový profil a Facebook. Na tomto základě jsem požádala své kontakty na webu, aby můj dotazník sdíleli a dostal se tak do povědomí většího okruhu lidí.

Cílem mého předvýzkumu bylo zjistit, jaké je povědomí jedinců o možných zdrojích financování terorismu, a zdali by i sami respondenti byli možnými investory těchto prostředků. Dále jsem chtěla objasnit, jaký postoj zaujmají dotazovaní na dané příklady a případy z běžného života a také posoudit, jak nahlíží na tuto problematiku. Všechny tyto otázky jsem se snažila shrnout do následujících hypotéz:

1. Polovina dotazovaných bude pravděpodobným investorem zdrojů pro financování terorismu.
2. Polovina respondentů nemá dostatečné povědomí o problematice legalizace výnosů z trestné činnosti či financování terorismu.

3. Polovina dotazovaných by poskytla finanční obnos s vidinou svého vlastního zisku.

5.1.2 Technika sběru dat

Šetření jsem se rozhodla provést formou kvantitativní metody. Tuto metodu jsem si vybrala z důvodu zaměření na větší množství respondentů, kterým jsem připravila dotazník, následně z něj posbírala data, která jsem mohla zpracovat a statisticky vyhodnotit. Anonymní dotazník se skládal z 19 otázek, z nichž 12 bylo povinných.

5.1.3 Vzorek respondentů

Cílovou skupinou pro předvýzkum byla široká veřejnost. Na dotazník odpovědělo celkem 133 respondentů různého věku.

5.1.4 Zpracování získaných údajů

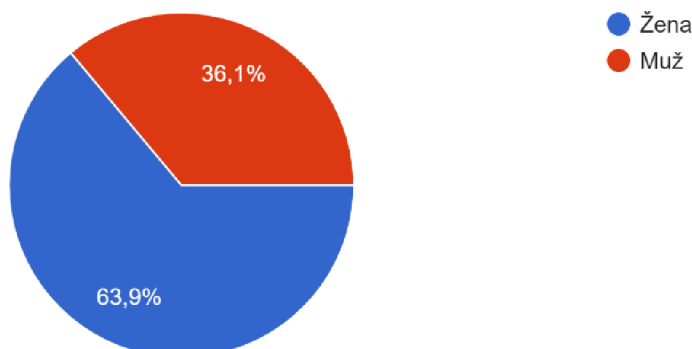
Získaná data z předvýzkumu byla zpracována pomocí Google documents, díky kterým jsem získala potřebné grafy. Zároveň jsem údaje zpracovala v programu Microsoft Office Excel v podobě tabulek a některých grafů pro lepší přehlednost.

6. Výsledky předvýzkumu

Otázka č. 1 Jaké jste pohlaví?

Pohlaví	Procenta	Počet
Žena	63,9%	85
Muž	36,1%	48
Celkem	100%	133

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů
Zdroj: autorka

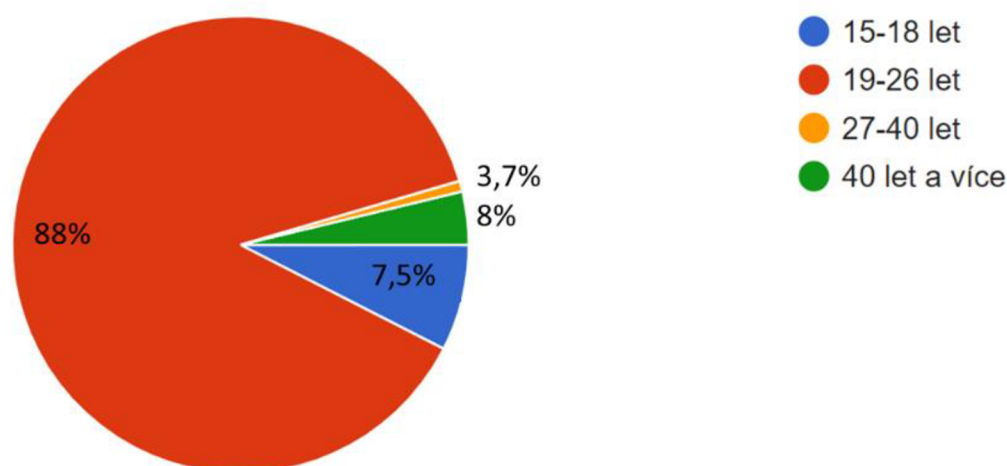
Graf č. 1: Procento zúčastněných žen a mužů
Zdroj: autorka

Z grafu i tabulky můžeme vyčíst, že se zúčastnilo 63,9 % žen, to znamená 85 žen a 48 mužů (36,1 %). Předvýzkum měl tedy početnější zastoupení žen.

Otázka č. 2 Jaký je Váš věk?

Věk	Procenta	Počet
15-18	7,5%	10
19-26	88%	117
27-40	0,8%	1
40 a více	3,7%	5
Celkem	100%	133

Tabulka č. 2: Věk respondentů
Zdroj: autor

Graf č. 2: Věk respondentů
Zdroj: autor

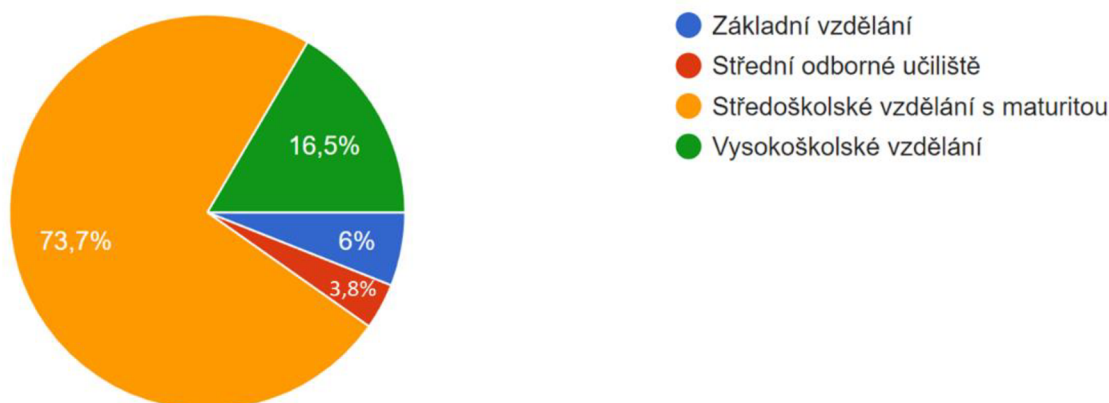
Z tabulky i grafu vyplývá, že nejvyšší počet respondentů bylo ve věku 19-26 let (88 %), poté ve věku 15-18 let (7,5 %), třetí nejpočetnější skupinou byli ti, kterým bylo 40 let a více a nakonec jeden zástupce ve věku 27-40 let.

Rozdělení věku jsem udělala z tohoto důvodu, abych zamezila mladším lidem se dotazníku účastnit. Chtěla jsem se tak zaměřit na respondenty, kteří mají alespoň 15 let a ukončené základní vzdělání.

Otázka č. 3 Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Vzdělání	Procenta	Počet
Základní vzdělání	6%	8
Střední odborné učiliště	3,8%	5
Středoškolské vzdělání s maturitou	73,7%	98
Vysokoškolské vzdělání	16,5%	22
Celkem	100%	133

Tabulka č. 3 Dosažené vzdělání respondentů
Zdroj: autorka

Graf č. 3 Dosažené vzdělání respondentů
Zdroj: autorka

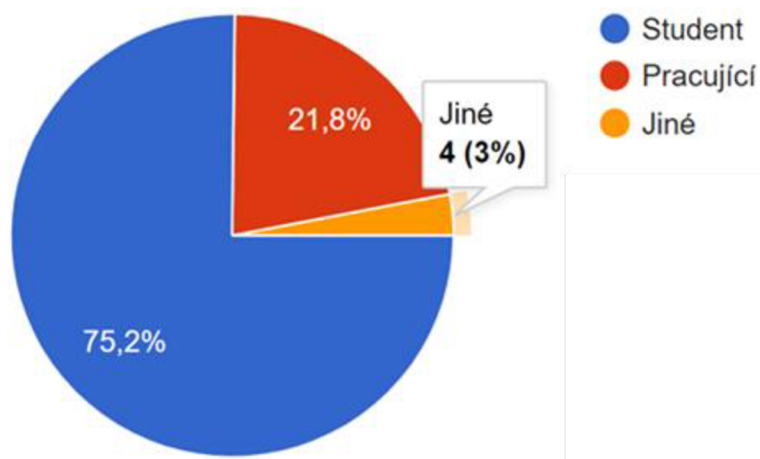
Na otázku, jaké je nejvyšší dosažené vzdělání odpovědělo nejvíce 98 středoškolských studentů s maturitní zkouškou (73,7 %), druhou nejpočetnější kategorií utvořily vysokoškolsky vzdělaní lidé, kterých bylo 22 (16,5 %) a na posledních dvou místech se umístili respondenti se základním vzděláním, kterých se účastnilo 8 (6 %) a poté 5 jedinců, kteří studovali na středním odborném učilišti (3,8 %).

Tuto otázku jsem do dotazníku zařadila z důvodu, abych mohla zaznamenat kategorie lidí dle vzdělání, na tomto základě poté mohu uvažovat, zda má vliv na povědomí respondentů o financování terorismu vzdělání či vlastní iniciativa.

Otázka č. 4 V současnosti jste?

Současnost	Procenta	Počet
Student	75,2%	100
Pracující	21,8%	29
Jiné	3%	4
Celkem	100%	133

Tabulka č. 4: Status respondentů
Zdroj: autorka

Graf č. 4: Současný stav respondentů
Zdroj: autorka

Zjištění současného stavu respondentů bylo pro předvýzkum důležité, neboť jsem se chtěla dozvědět, zda se dotazovaní pohybují ve školských zařízeních, v práci nebo nemají status studenta ani pracujícího. Tuto otázku jsem do předvýzkumu uvedla z důvodu domněnky, že jejich aktuální stav ovlivní jejich následující odpovědi v dotazníku. Na jejich odpovědi může mít vliv prostředí, ve kterém se pohybují nebo jejich vlastní pohnutka.

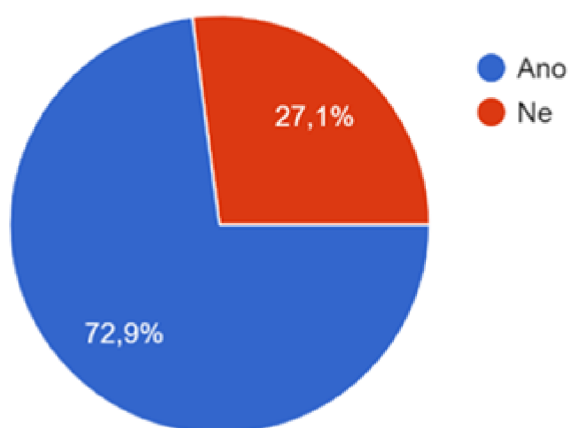
Z celkového počtu dotazovaných bylo 100 studentů (75,2 %), pracujících bylo 29 (21,8 %) a kategorii jiné zvolili 4 lidé (3 %). Poslední kategorii jsem zvolila tímto názvem, neboť jsem chtěla do dotazníku zahrnout i ty, kteří nespádají ani do jedné z nich. Mohla se například týkat osob, které jsou vedené na Úřadu práce, matek na mateřské dovolené nebo osob se zdravotním postižením apod.

Otázka č. 5 Darovali jste někdy peníze nadaci, neziskové organizaci či jiné společnosti?

Podpora nadace/neziskové organizace	Procento	Počet
Ano	73%	97
Ne	27%	36
Celkem	100%	133

Tabulka č. 5: Přehled respondentů, kteří investovali do nadace/neziskové organizace

Zdroj: autorka

Graf č. 5: Přehled respondentů, kteří investovali do nadace/neziskové organizace

Zdroj: autorka

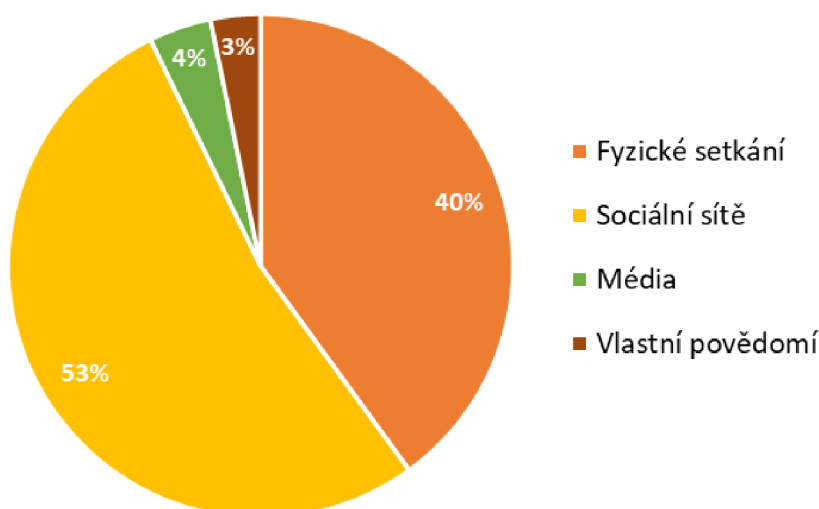
Ze všech 133 oslovených respondentů bylo dárce finančních prostředků 97 z nich (72,9 %). Pouze 36 tázaných (27,1 %) neposkytlo peněžní obnos.

Zde zůstává otázkou, zda byl kapitál určen k opravdové pomoci, či se jednalo o podvodnou organizaci nebo jedince. Právě na tuto otázku se zaměřuji v dalších navazujících dotazů mého předvýzkumu. Bylo zapotřebí zjistit, jak nadace oslovují respondenty a co na ně působí nejvíce.

Otázka č. 6 Jak Vás nadace, nezisková organizace či jiná společnost oslovila?

Oslovení nadací/neziskovou organizací	Procento	Počet
Fyzické setkání	40%	50
Sociální sítě	53%	66
Média	4%	5
Vlastní povědomí	3%	4
Celkem	100%	125

Tabulka č. 6: Způsob oslovení respondentů nadací/neziskovou organizací
Zdroj: autorka

Graf č. 6: Procentuální vyjádření způsobů oslovení respondentů
Zdroj: autorka

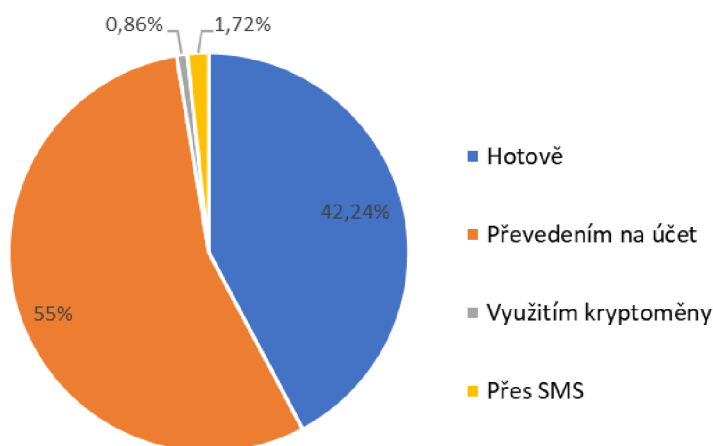
Z šesté tabulky je zřejmé, že ze 125 respondentů, kteří byli kdy osloveni organizací s humanitární pomocí, bylo 66 zkontaktováno přes sociální sítě. Což činí více než polovinu z celkového počtu dotázaných (53 %). Dále bylo 55 osob (40 %) osloveno díky fyzickému setkání, např. v obchodě, u metra apod. Menší skupiny pak utvořili lidé osloveni médii, kterých bylo pouze 5 (4 %) a poté 4, kteří měli vlastní povědomí o dané organizaci. Do vlastního povědomí jsem zařadila i respondenty, kteří v dotazníku označili, že o společnosti věděli díky rodinným příslušníkům.

V následující otázce jsem chtěla zjistit, kolik z oslovených respondentů své finance nakonec poskytlo. Kromě sumy jsem také chtěla stanovit nejvíce užívaný prostředek či formu poskytnutí financí.

Otázka č. 7 V jaké formě jste finance společnosti poskytli?

Forma poskytnutí financí	Procenta	Počet
Hotově	42,24%	49
Převedením na účet	55,18%	64
Využitím kryptoměny	0,86%	1
Přes SMS	1,72%	2
Celkem	100,00%	116

Tabulka č. 7: Přehled formy poskytnutí financí respondenty
Zdroj: autorka

Graf č. 7: Procentuální ukazatel poskytnutí financí respondenty
Zdroj: autorka

Odpověď na otázku, kolik z celkových 125 dotázaných nakonec své finance poskytlo, je 116. Tím pádem pouze 9 lidí svým obnosem nakonec nepřispělo. Nejvíce poskytnutých financí bylo převedením na účet. Učinilo tak 64 lidí (55,18 %). Vzhledem k předchozímu výsledku, kde nejvíce respondentů bylo osloveno přes sociální sítě, není tato skutečnost neobvyklá. Překvapením nebyla ani druhá největší forma poskytnutí prostředků v hotovosti – 49 lidí (42,24 %). Opět se tak dalo čekat z předchozích výsledků. Další 2 respondenti poskytli obnos prostřednictvím SMS (1,72 %). Do předvýzkumu se zapojil také jeden respondent, který neziskovou organizaci či jinou společnost podpořil využitím kryptoměny (0,86%).

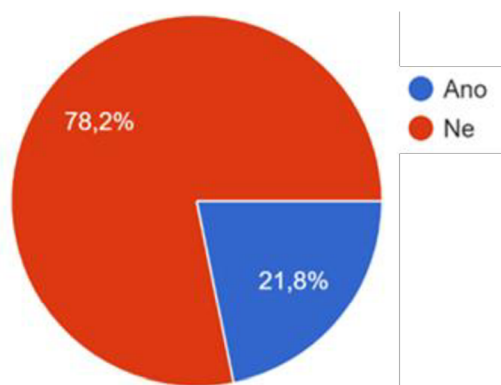
Co bylo ale zajímavé, je konečné číslo značící počet osob, které své finance společnosti nakonec poskytli. Pokud se na něj zaměříme a porovnáme jej s číslem v tabulce č. 5 zjistíme, že respondenti si v dotazníku ani neuvědomili, že nakonec

své finance nadaci/neziskové organizaci nebo jiné společnosti opravdu poskytli. Z tabulky č. 5 vychází, že pouze 97 respondentů darovalo svůj kapitál, ovšem zde můžeme vidět, že 116 osob poskytlo finanční obnos. To tedy znamená, že 19 dotázaných nemělo povědomí o tom, že by kdy své finance některé z těchto institucí poskytli. Vzniká zde možnost, že by si respondenti nemohli při otázce č. 5 vzpomenout, a tak uvedli možnost NE. Dotazník byl ale utvořen tak, aby se respondenti mohli ke svým předešlým odpovědím vrátit. Je tedy vyloučeno, že by těchto 19 osob zapomnělo, neměli o svém konečném financování ponětí.

Otázka č. 8 Darovali jste nebo byste byli ochotni darovat finance i společnosti, kterou neznáte?

Darování financí neznámé společnosti	Procento	Počet
Ano	21,8%	29
Ne	78,2%	104
Celkem	100,0%	133

Tabulka č. 8: Přehled odpovědí respondentů, zda by financovali i společnost, kterou neznají
Zdroj: autorka

Graf č. 8: Procentuální vyjádření odpovědí respondentů ohledně financování neznámé společnosti
Zdroj: autorka

Cílem této otázky bylo dozvědět se, zda by respondenti darovali finance společnosti, která není veřejně známá, jestli se o organizaci zajímali později, nebo kontrolovali potřebné osvědčení nezbytné pro výběr financí.

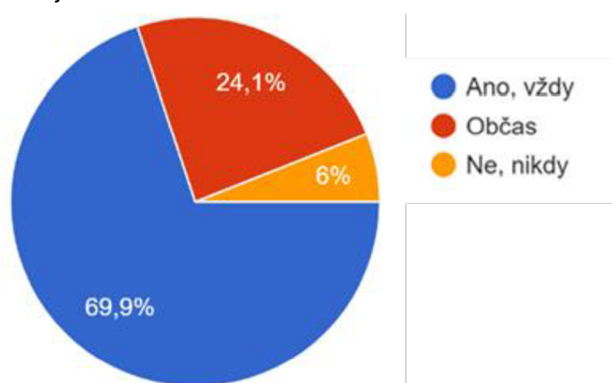
Díky údajům v tabulce jsem se dozvěděla, že respondenti jsou ohledně jim neznámých společností obezřetní. Pouze 29 osob ze 133 (21,8 %) je ochotno poskytnout finance organizaci, o které nemají informace. Zbýlých 104 (78,2 %) dotazovaných by peněžní obnos neposkytlo.

Otázka č. 9 Kontrolujete nebo byste zkontrolovali něco před tím, než peníze společnosti vydáte?

Kontrola před odevzdáním financí	Procento	Počet
Ano, vždy	69,90%	93
Občas	24,10%	32
Nikdy	6%	8
Celkem	100,00%	133

Tabulka č. 9: Kontrola před vydáním financí

Zdroj: autorka

Graf č. 9: Kontrola před vydáním financí

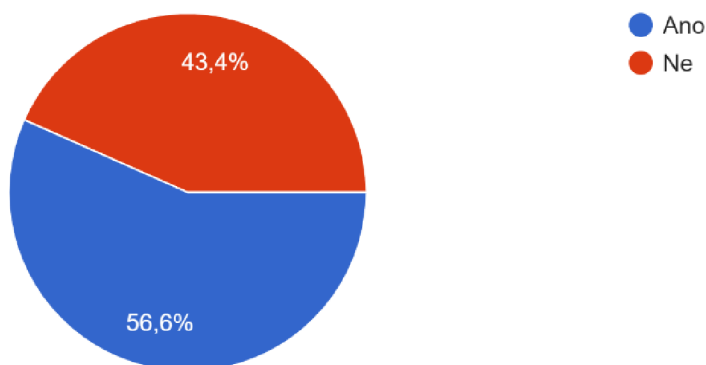
Zdroj: autorka

Z deváté tabulky je zřejmé, že kontrolu certifikátů či potřebných dokumentů by před odevzdáním financí učinilo 93 dotazovaných (69,9 %). Následujících 32 respondentů (24,1 %) provádí kontrolu jen občas a pouze 8 osob (6 %) kontrolu nutných písemností nevykonává.

Otázka č. 10 Zajímali jste se i později o společnost, které jste finance poskytli nebo chtěli poskytnout?

Zájem o společnost později	Procenta	Počet
Ano	56,6%	64
Ne	43,4%	49
Celkem	100,0%	113

Tabulka č. 10: Přehled zájmu respondentů o danou společnost po oslovení/zaujmutí
Zdroj: autorka

Graf č. 10: Přehled zájmu respondentů o danou společnost po oslovení/zaujmutí
Zdroj: autorka

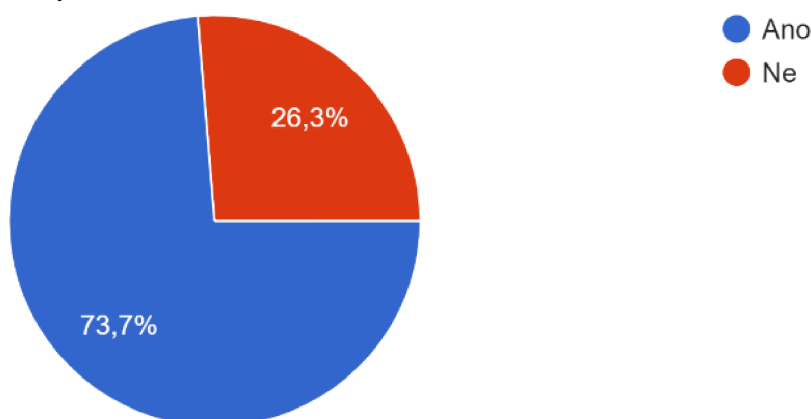
Jak jsem již zmínila, chtěla jsem se dozvědět, zda se respondenti i později chtěli dozvědět více o organizaci, která je oslovila, nebo zaujala. Údaje z tabulky vypovídají, že se o společnost později zajímalo 64 respondentů (56,6 %) a zbylých 49 nemělo o další informace zájem (43,4 %).

Následující otázky jsem směřovala k problematice drog a možných překupníků. Měla jsem tři zásadní otázky. Zaprvé, jestli respondenti někdy užíli návykovou látku. Zadruhé, zda se zajímali o to, kdo látku prodává nebo odkud pochází. Zatřetí, jestli kupovali návykovou látku i od osoby, kterou neznají. Tyto tři otázky jsem položila na základě zdrojů financování terorismu, které jsem v práci zmiňovala, a do kterých se mimo jiné řadila také problematika drog a jejich pašování.

Otázka č. 11 Vyzkoušeli jste někdy Marihuanu nebo jinou návykovou látku?

Návyková látka	Procenta	Počet
Ano	73,7%	98
Ne	26,3%	35
Celkem	100,0%	133

Tabulka č. 11: Počet respondentů, kteří užili návykovou látku
Zdroj: autorka

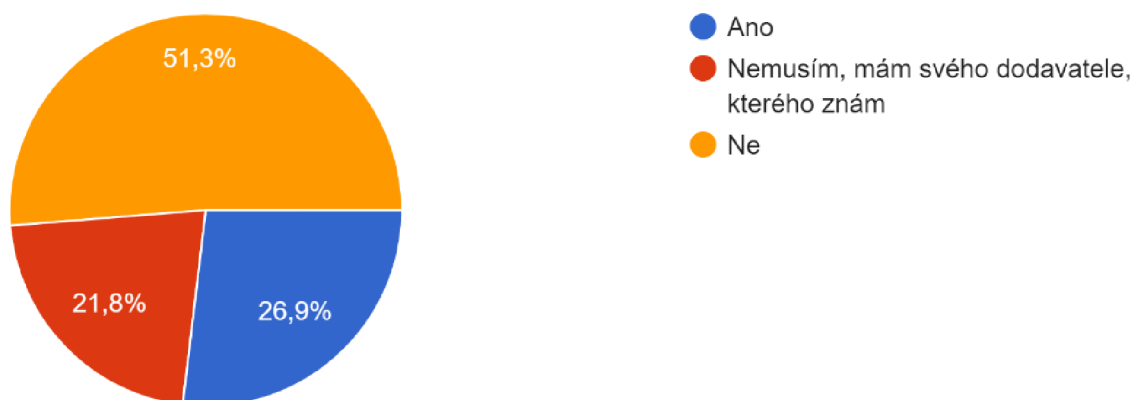
Graf č. 11: Počet respondentů, kteří užili návykovou látku
Zdroj: autorka

Více jak 70 % respondentů vyzkoušelo marihuanu nebo jinou návykovou látku. Tudiž 98 osob ze 133 má zkušenost s drogami. Pouze 35 dotázaných (26,3 %) nikdy návykovou látku nevyzkoušelo.

Otázka č. 12 Zajímali jste se někdy o to, kdo Vám návykovou látku chce prodat nebo odkud droga pochází?

Zájem o prodejce/původ návykové látky	Procento	Počet
Ano	26,9%	32
Ne	51,3%	61
Nemusím, mám svého dodavatele, kterého znám	21,8%	26
Celkem	100,0%	119

Tabulka č. 12: Zájem respondentů o prodejce/původ návykové látky
Zdroj: autorka

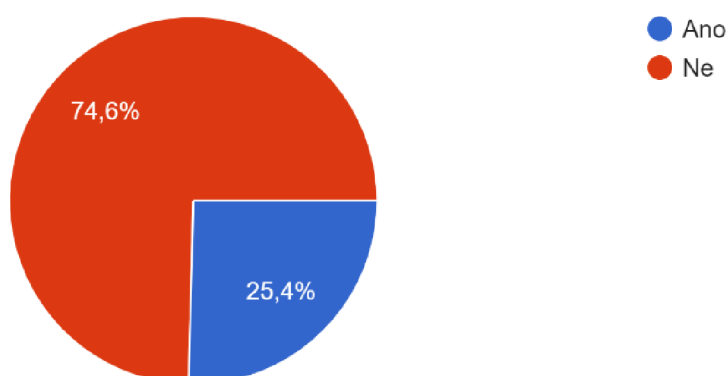
Graf č. 12: Zájem respondentů o prodejce/původ návykové látky
Zdroj: autorka

Tuto otázku jsem poskytla všem respondentům, neboť i ti, kteří v předešlé otázce označili jako svou odpověď NE se mohli s takovýmto prodejcem potkat. Nakonec na tuto otázku odpovědělo 119 respondentů, 32 z nich potvrdilo svůj zájem o prodejce či původ návykové látky (26,9 %). Dalších 61 označilo, že se o tyto údaje nezajímali (51,3 %) a 26 zbylých respondentů mají svého vlastního dodavatele, kterého znají, a proto bližší informace nepožadují (21,8 %).

Otázka č. 13 Koupili jste někdy návykovou látku i od člověka, kterého neznáte?

Koupě návykové látky od neznámého prodejce	Procento	Počet
Ano	25,4%	31
Ne	74,6%	91
Celkem	100,0%	122

Tabulka č. 13: Přehled respondentů ohledně koupě návykové látky od neznámého prodejce
Zdroj: autorka

Graf č. 13: Procentuální ukazatel respondentů ohledně koupě návykové látky od neznámého prodejce
Zdroj: autorka

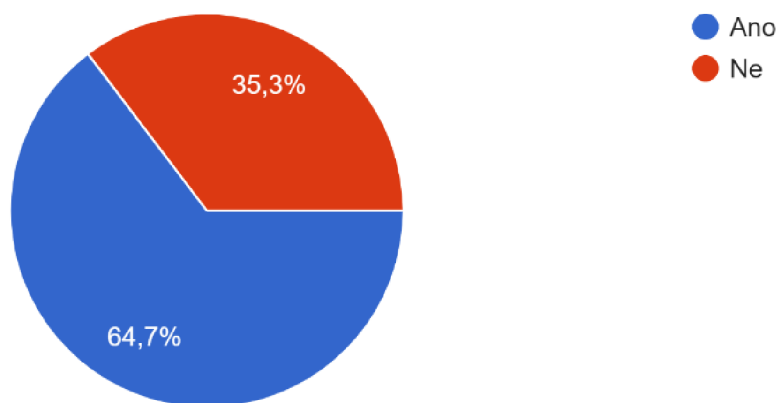
Třináctou otázku jsem nechala opět k možnosti vyplnění všem 133 respondentům. Odpovědělo jich 122. Díky dotazníku jsem obdržela údaje o tom, že 31 dotázaných (25,4 %) koupilo návykovou látku od neznámého prodejce a zbylých 91 ji zakoupilo, ovšem od známé osoby. Z celkového počtu 133 dotázaných pouze 11 osob nikdy návykovou látku nezakoupilo.

K těmto třem otázkám zaměřujícím se především na návykové látky je zapotřebí dodat, že ne všichni respondenti, kteří látku vyzkoušeli, ji museli zakoupit. Je tomu samozřejmě i naopak, dotázaní, co drogu zakoupili, ji mohli pouze někomu zprostředkovat, avšak ne požit. Pro všechny by měl být ale varovným signálem fakt, že se o původ či dodavatele nezajímají. Kromě toho by si také respondenti měli uvědomit následky včetně toho, že jejich počínání může být nezákonné.

Otázka č. 14 Byli jste někdy osloveni na sociálních sítích k tomu, abyste pomohli finančním příspěvkem neznámé osobě či společnosti?

Oslovení k finančnímu příspěvku neznámé osobě/společnosti	Procento	Počet
Ano	64,7%	86
Ne	35,3%	47
Celkem	100,0%	133

Tabulka č. 14: Přehled oslovených respondentů přes sociální sítě k finanční výpomoci neznámé osobě/společnosti
Zdroj: autorka

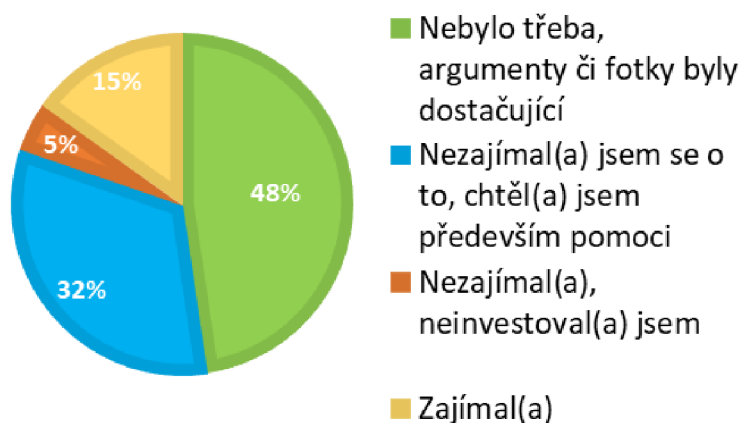
Graf č. 14: Procentuální ukazatel oslovených respondentů přes sociální sítě k finanční výpomoci neznámé osobě/společnosti
Zdroj: autorka

Ze všech 133 respondentů byla více než polovina oslovena na sociálních sítích k tomu, aby poskytla finanční příspěvek neznámé osobě či společnosti. Celkem 86 (64,7 %) bylo osloveno k peněžité výpomoci. Pouze 47 dotázaných (35,3 %) se s takovýmto případem neseťkalo.

Otázka č. 15 Zajímali jste se o některé informace před tím, než jste do neznámé osoby či společnosti vynaložili investice?

Zájem o informace před investicí do neznámé osoby/společnosti	Procento	Počet
Nebylo třeba, argumenty či fotky byly dostačující	48%	41
Nezajím(a) jsem se o to, chtěl(a) jsem především pomoci	32,55%	28
Nezajím(a), neinvestoval(a) jsem	4,65%	4
Zajím(a)	15,11%	13
Celkem	100%	86

Tabulka č. 15: Zájem o informace před investicí do neznámé osoby/společnosti
Zdroj: autorka

Graf č. 15: Zájem o informace před investicí do neznámé osoby/společnosti
Zdroj: autorka

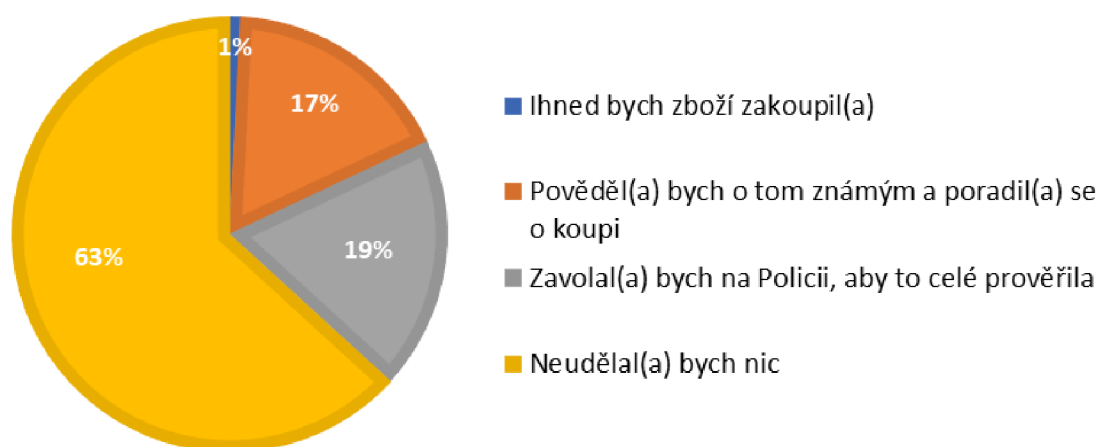
Dle údajů z předešlé tabulky bylo osloveno 86 respondentů přes sociální sítě k investování do neznámé společnosti či osoby. Z tohoto celkového počtu mělo zájem o informace pouze 13 respondentů (15 %). Dalších 41 respondentů odpovědělo, že žádné další údaje nepotřebují, neboť fotky/argumenty byly dostačující (48 %), tím pádem byli o věrohodnosti dané organizace přesvědčeni. Poté je zde skupina respondentů, kteří se o další podrobnosti nezajímali. Rozdělení bylo následovně na ty, kteří neměli zájem, neboť je daná věc nezaujala, tudíž neinvestovali (4 osoby – 5 %). A dále na ty, kteří chtěli především pomoci a díky svému úsudku byli přesvědčeni o správnosti svého chování

(28 dotázaných – 32 %). Z dat v tabulce tedy víme, že 82 respondentů nakonec investice poskytlo a pouze 4 nikoli (označeni červenou výsečí v grafu).

Otázka č. 16 Pokud by Vám bylo nabídnuto zboží či umělecké dílo vysoké hodnoty původem z ciziny za velmi sníženou cenu od osoby, kterou neznáte, jak byste reagoval(a)?

Reakce na koupě zboží z ciziny od neznámé osoby	Procento	Počet
Ihned bych zboží zakoupil(a)	0,80%	1
Pověděl(a) bych o tom známým a poradil(a) se o koupi	17,20%	23
Zavolal(a) bych na Policii, aby to celé prověřila	18,80%	25
Neudělal(a) bych nic	63,20%	84
Celkem	100,00%	133

Tabulka č. 16: Reakce respondentů na koupě zboží z ciziny od neznámé osoby
Zdroj: autorka

Graf č. 16: Reakce respondentů na koupě zboží z ciziny od neznámé osoby
Zdroj: autorka

Tato otázka byla v dotazníku velice zajímavá, neboť cílem bylo zjistit, jak by respondenti reagovali v situaci, kdy by jim byla nabídnuta cenná věc původem z ciziny za velmi sníženou cenu. Získané údaje ukazují, že více než polovina respondentů by na nabídku vůbec nereagovala. 84 ze 133 dotázaných by byla vůči nabídce laxní (63 %). Následujících pětadvacet osob by nabídku nahlásilo příslušníkům Policie České republiky k prověření celé záležitosti (19 %). Zboží by ihned zakoupil pouze 1 jedinec (1 %) a zbylých 23 tázaných (17 %) by se o koupi poradilo se svými známými. Tato simulace měla modelovat situaci, kdy se respondent setká s nelegálním obchodováním s cennými předměty. Respondent by si měl zjistit informace ohledně prodávaného zboží, včetně jeho prodejce.

Pokud by se jeho cena pohybovala velice nízko pod tržní hodnotou, měl by respondent kontaktovat příslušníka Policie ČR, aby situaci prověřila a zamezilo se tak nelegálnímu obchodování.

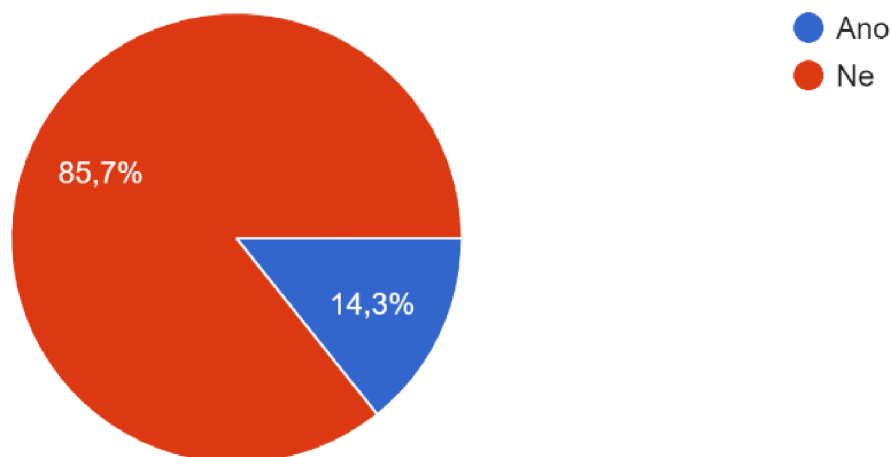
Otázka č. 17 Pokud by Vás oslovila cizí osoba a požádala, abyste přes svůj bankovní účet převedl(a) peníze s tím, že z toho budete mít zisk, udělali byste to?

Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti jednohlasně NE. U této otázky jsem byla přesvědčena, že respondenti znají nezákonnost tohoto jednání. Jednalo by se tak o snahu vytvořit z respondenta bílého koně. Abych mohla potvrdit svůj úsudek, vytvořila jsem na danou problematiku následující otázku.

Otázka č. 18 Pokud by Vás někdo požádal, abyste převedli peníze přes svůj bankovní účet výměnou za hotovost, udělali byste to?

Žádost neznámé osoby o převedení peněžní částky z účtu výměnou za hotovost	Procento	Počet
Ano	14,3%	19
Ne	85,7%	114
Celkem	100,0%	133

Tabulka č. 18: Rozhodnutí respondentů o převedení peněžní částky z účtu výměnou za hotovost
Zdroj: autorka

Graf č. 18: Rozhodnutí respondentů o převedení peněžní částky z účtu výměnou za hotovost
Zdroj: autorka

Díky jiné formulaci otázky již několik respondentů odpovědělo kladně. Pokud by se jednalo o reálnou situaci, 19 respondentů (14,3 %) by se tak stalo

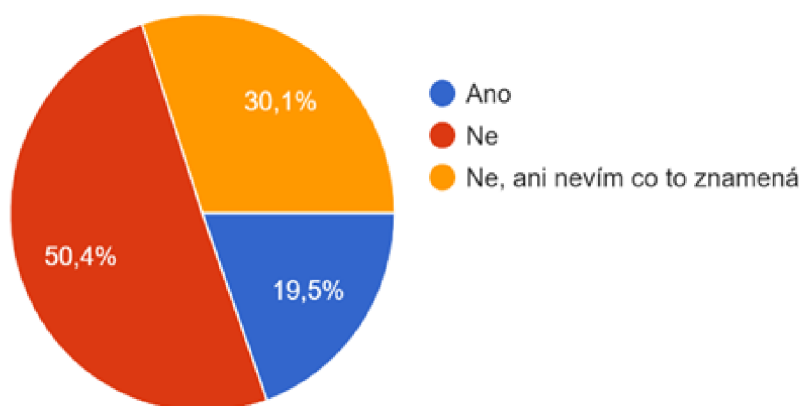
bílými koňmi. Takovéto konání je v rozporu se zákonem. Zbýlých 114 tázaných by neučinilo nic protizákonného (85,7 %).

Otázka č. 19 Zajímali jste se někdy o legalizaci výnosů z trestné činnosti?

Cílem této konečné otázky bylo zjištění, zda se respondenti setkali s pojmem legalizace výnosů z trestné činnosti, či se o ní někdy zajímali.

Povědomí o legalizaci výnosů z trestné činnosti	Procento	Počet
Ano	30,10%	40
Ne	50,40%	67
Ne, ani nevím co to znamená	19,50%	26
Celkem	100,00%	133

Tabulka č. 19: Povědomí respondentů o legalizaci výnosů z trestné činnosti
Zdroj: autorka

Graf č. 19: Povědomí respondentů o legalizaci výnosů z trestné činnosti
Zdroj: autorka

Dle získaných údajů je vidno, že polovina respondentů se s pojmem legalizace výnosů z trestné činnosti sice setkala, ale blíže se o ní nezajímala. Ze 133 osob pouze 67 zná pojem legalizace výnosů z trestné činnosti. Dalších 40 tázaných se o tuto problematiku zajímalo podrobněji (19,5 %). Zbýlých 26 s tímto termínem nemá žádné zkušenosti, ani o něm neslyšeli (30,1 %).

7. Shrnutí

V rámci shrnutí této části se vrátím k hypotézám, které jsem si určila na začátku předvýzkumu.

H 1: Polovina dotazovaných bude pravděpodobným investorem zdrojů pro financování terorismu.

Předvýzkum jsem především zaměřila na získávání finančních zdrojů prostřednictvím:

- neziskových organizací,
- sociálních sítí formou příspěvku neznámé osobě či společnosti
- prodeje cenného zboží za velmi nízkou cenu
- obchodu s návykovými látkami.

Z dat v tabulce č. 7 můžeme vyčíst, že ze 125 respondentů oslovených nadací/neziskovou organizací 116 z nich nakonec do dané společnosti investovalo. Je však důležité zjistit, zda respondenti kontrolují nebo by zkontrolovali osvědčení či další potřebné dokumenty dané organizace, která je opravňuje k výběru financí. Kontrolu činí vždy 93 ze 133 dotazovaných (69,9 %). Dalších 32 respondentů (24,1 %) provádí kontrolu jen občas a pouze 8 osob (6 %) kontrolu nevykonává. U těchto 93 respondentů tedy mohu potvrdit, že nejsou pravděpodobnými investory.

Jak jsem již zmínila pod otázkou č. 7, naskytlo se zde porovnání výsledků z tabulky č. 5 a 7. V páté tabulce dle údajů respondentů vychází, že pouze 97 ze 133 tázaných poskytlo svůj peněžní obnos nadaci/neziskové organizaci. Ovšem v sedmé tabulce vyšlo, že 116 osob poskytlo finance stejně zaměřené společnosti, která je oslovila. Tím pádem si 19 dotázaných ani neuvědomilo, že finance skutečně poskytli. Vzhledem k tomu, že se v dotazníku mohl respondent vždy k některé ze svých odpovědí vrátit, je potvrzeno to, že tito respondenti neměli o svém financování ponětí, neboť kdyby si jej uvědomovali, mohli svou odpověď změnit. Tento fakt je sice důležitý k zamyšlení, neboť si respondenti neuvědomili, kam své finance investovali, avšak nelze říct, že by se jednalo o investování do terorismu.

Ohledně prodeje cenného zboží jsou respondenti opatrní, z výsledných dat z grafu č. 16 je zřejmé, že více jak 60 % respondentů by k takové nabídce bylo zcela laxní. Tudíž se nelze obávat, že by většina byla investory.

Co se týče obchodu s drogami 61 ze 119 respondentů (51,3 %) označilo, že se nezajímali o to, kdo návykovou látku prodává nebo odkud pochází. Více než polovina respondentů tedy přiznala, že jejich dodavatel jim není známý a nemají o něm informace. U těchto respondentů by se mohlo jednat o možné financování terorismu prostřednictvím překupování návykových látek.

K financování neznámé osoby či společnosti bylo osloveno přes sociální sítě celkem 86 respondentů ze 133. Ke konečnému investování se nakonec rozhodlo 82 dotázaných. Zájem o informace ohledně osoby či společnosti, která je oslovila mělo však pouze 13 respondentů. 4 respondenti se rozhodli neinvestovat (viz. tabulka č. 15). Zbýlých 69 tázaných odpovědělo, že žádné další údaje nepotřebovali, neboť byli přesvědčeni o věrohodnosti organizace či správnosti svého morálního chování bez jakýchkoli dalších údajů. Vzhledem k tomu, že respondenti neměli dostatečné informace, mohlo se jednat o podvodnou akci na respondenta. Pokud se budeme řídit údaji v tabulce, znamená to, že 80 % respondentů vložilo svůj kapitál do jim neznámého subjektu.

Na základě všech těchto výsledků je hypotéza falzifikována.

H 2: Polovina respondentů nemá dostatečné povědomí o problematice legalizace výnosů z trestné činnosti či financování terorismu.

Na tuto hypotézu je nejpřesnější poslední otázka mého předvýzkumu, která pojednává o tom, zda se respondenti setkali s tímto pojmem či nikoli. Dle získaných dat z tabulky a grafu č. 19 můžeme vidět, že odpovědi jsou povětšinou NE nebo NE, ANI NEVÍM, CO TO ZNAMENÁ. Dá se tedy usoudit, že polovina respondentů se s tímto pojmem sice setkala, ale blíže se o něj nezajímala a dalších 26 tázaných (19,5 %) neměli ani tušení, co daný termín znamená. Pokud tedy sečteme procenta obou těchto záporných odpovědí a porovnáme je s kladnými, zjistíme, že více než polovina respondentů skutečně nemá dostatečné povědomí o této problematice. Z toho vyplývá, že hypotéza je verifikována.

H 3: Polovina dotazovaných by poskytla finanční obnos s vidinou svého vlastního zisku.

K potvrzení či vyvrácení této hypotézy nalezneme odpověď v grafech a tabulkách č. 17. a 18. Pokud se vrátíme k těmto dvěma grafům, zjistíme, že ani jeden ze 133 respondentů by přes svůj bankovní účet neposkytl finanční obnos s vidinou svého vlastního zisku. Co se týče získaných dat z 18. grafu, pouze 14,3 % dotázaných by převedlo své finance na neznámý účet výměnou za hotovost. Hypotéza nebyla potvrzena.

Návrhy opatření

Než se přiblížím k návrhům opatření jako takovým, ráda bych zmínila několik poznatků. Myslím si, že z hlediska přijímání opatření k předcházení financování terorismu je nutné prověřit spíše než původ financí jejich zamýšlené užití či místo určení finančních prostředků. Nejenom, že odhalování finančních toků je klíčovou protiteroristickou činností, ale zároveň prostřednictvím analýzy můžeme objasnit velikost teroristické sítě, její systém podpory i kvalitu jejich spojení.

Nyní blíže k návrhům opatření. Velkou nezbytností z pohledu České republiky by se dalo označit prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem. Jde především o subjekty, které by se mohly stát cílem teroristického útoku nebo výhrůžek. S těmito subjekty by měli celostátní či regionální bezpečnostní složky vytvořit komunikační spojení, které by mohlo být použitelné trvale pro případ ohrožení. Role soukromých subjektů by měla být jasně definována, ale především legislativně ukotvena.⁴⁴ Z toho důvodu je důležité schválení návrhu zákona o soukromé bezpečnostní činnosti z 27. dubna 2020. Bylo by dobré, aby tento zákon co možná nejdříve mohl být zapsán do Sbírky zákonů společně s jeho účinností. Stát díky zákonu získá např. možnost upravovat podmínky, kdo smí a nesmí tento druh podnikání vykonávat, odnímat licence či stanovit kvalifikační předpoklady jako věk, odbornou způsobilost nebo bezúhonnost.⁴⁵

Pokud se jedná o Evropskou unii, toky peněz získaných nezákonným způsobem mohou poškodit integritu, stabilitu a pověst finančního sektoru a ohrožit vnitřní trh Unie i mezinárodní rozvoj. Z toho důvodu je nezbytně nutné nejen dále rozvíjet trestněprávní přístup na úrovni EU, ale současně jej doplnit o cílenou a přiměřenou prevenci využívání finančního systému k praní peněz a financování

⁴⁴ *STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO BOJ PROTI TERORISMU* [online]. 3. Praha: Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky, 2013 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: file:///C:/Users/jeina/Downloads/Strategie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_pro_boj_proti_terorismu.pdf, s. 6

⁴⁵ DLUBALOVÁ, Klára. *Vláda schválila návrh zákona o soukromých bezpečnostních službách* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2020 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-navrh-zakona-o-soukromych-bezpecnostnich-sluzbach.aspx>

terorismu. Vzhledem k tomu, že financování terorismu často probíhá mezinárodně, opatření přijatá pouze na vnitrostátní úrovni by bez mezinárodní koordinace a spolupráce měla omezené účinky. Opatření v této oblasti by tedy měla být přijata především v rámci Unie a slučitelná s opatřeními přijatými na mezinárodních fórech, která by měla být přinejmenším stejně přísná. Kromě toho by působení Evropské unie mělo stále brát v úvahu doporučení FATF a nástroje dalších mezinárodních orgánů činných v boji proti financování terorismu.⁴⁶

Jako vlastní návrh opatření uvádím myšlenku zavedení jednotného systému pro většinu států světa. Státy by byly podrobeny prověření, zdali jsou důvěryhodné v boji proti terorismu. Jednalo by se především o to, aby neměly jakoukoli spojitost s terorismem v minulosti nebo současnosti. Tyto státy by se zavázaly k mlčenlivosti ohledně tohoto systému, a jeho porušení by znamenalo, že už s ním žádný stát nebude spolupracovat, tím by došlo k vyhoštění a opovržení. Poté by dostali přístup k jednotnému systému, který by byl spravován mnoha cizích jazycích pro jeho přehlednost. Všichni členové by poté zapisovali do tohoto systému veškeré informace, které mají o jednotlivcích či skupinách, které se považují za teroristické. Pokud by takový systém existoval a fungoval, nebyly by žádné utajované skutečnosti, všechny země by pracovali společně, jako jeden. Mohlo by se tak předejít nedostatečné informovanosti zpravodajských jednotek, bezpečnostní složky by měly větší přehled ohledně možného nebezpečí a mohly tak lépe chránit svá území. Nejednalo by se o žádnou finanční či vojenskou pomoc, pouze o odkrytí veškerých informací, které pro jeden stát může znamenat málo, avšak pro další může znamenat chybějící část, která byla potřebná.

Co se týče kontroly finančních systémů typu Hawala, je zapotřebí pochopit důvody, pro které obyčejní lidé tyto systémy využívají. V dnešní době je pro mnoho lidí nepředstavitelné převádět své finance prostřednictvím bankovního systému z důvodu poplatků, které musí zaplatit, aby byla transakce uskutečněna. To je také

⁴⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849. *EUR-Lex: Access to European union law* [online]. Úřední věstník Evropské unie: European Union, 2015, 5.6.2015 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32015L0849>

jedním z důvodů, proč se mnoho lidí uchyluje k přenosu peněz mimo banky. Využití tohoto systému je rychlé, nevyžaduje žádné větší poplatky a jeho uživatelé jsou anonymní, neboť hawaladaři fungují na principu cti. Řešením by mohl být monitoring hawaladarů, kontrola jejich bankovních účtů a hledání návazností.

Z pohledu svého dotazníkového šetření bych také ráda zmínila problematiku povědomí o legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Je důležité, aby se o tomto tématu více hovořilo. Nejen z pohledu mezinárodního, ale především vnitrostátního. Informovanost ohledně praní špinavých peněz či financování terorismu se totiž netýká jen států či velkých investorů. Týká se i lidí, kteří o svém financování nemají potuchy. Z toho důvodu je nezbytné se tomuto tématu věnovat. Mohlo by se jednat o přednášky s touto tematikou, které by probíhaly jak ve školských zařízeních, tak ve státním a soukromém sektoru. Povědomí by se také mohlo zvýšit upoutáním pozornosti propagací na sociálních sítích či v hromadné dopravě.

Závěr

Je nepopiratelné, že teroristické organizace představují hrozbu regionální, ale i globální. Jejich eliminace je většinou velice náročná, zabránění jejich financování však může dopomoci ke konečnému rozpadu teroristických skupin. Pokud zamezíme toky finančních zdrojů, je možné odvrátit stále aktuální hrozbu narušení mezinárodního míru a bezpečnosti.

Téma práce je financování terorismu. Zabývám se především metodami a možnostmi financování z důvodu zjištění, zda nedostatek informovanosti ohledně dané problematiky může vést k nevědomému investování do teroristických skupin.

V úvodní části věnuji první kapitole vymezení základních pojmů, které byly klíčové v návaznosti na téma práce. Definovala jsem tedy pojmy terorismus, legalizace výnosů z trestné činnosti, financování terorismu a zlatý trojúhelník. Dále jsem se více zaměřila na možnosti financování terorismu z pohledu praní špinavých peněz a jeho třífázového procesu, který zahrnuje fáze umístění, vrstvení a integrace. V návaznosti na tuto část se podrobně zmiňuji o metodách financování terorismu. Zahrnula jsem zde zneužívání finančních institucí k praní špinavých peněz, na něž z důvodu souvislosti navazuji bílými koňmi. Poté zpracovávám systém Hawala, kde popisuji, jak funguje, kdo je to hawaladar a uvádím vlastní schéma jeho funkčnosti. Následuje nezákonné obchodování, jež jsem rozdělila na kategorie kulturní statky, přírodní zdroje, zbraně, padělané předměty a lidi. Poslední uvedenou metodou financování je využití nestátních neziskových organizací, které dělím na vědomé a nevědomé zneužití, napojení na teroristickou organizaci, zneužití pověsti organizace a finanční prospěch z falešné neziskové organizace. Třetí kapitola se zabývá bojem s financováním terorismu, pod níž shrnuji mezinárodní instituce The Financial Action Task Force, MONEYVAL, OSN, ale také dva útvary Policie České republiky, Národní kontaktní bod pro terorismus a Útvar pro odhalování organizovaného zločinu. Práce pojednává také o prostředcích k boji proti financování terorismu, které blíže směřuji k Evropské unii z hlediska právního rámce, priorit EU, dohledu a přístupu k informacím, seznamu teroristů vedeného Unií a Evropského centra boje proti terorismu. Čtvrtá kapitola pojednává o případové studii týkající se teroristické

skupiny Islámský stát a pět největších zdrojů jeho financování. Řadím zde nezákonné příjmy z okupace území včetně vydírání a krádeží; výkupné za únosy; dary, včetně darů od neziskových organizací nebo jejich prostřednictvím; materiální podporu zahrnující zahraniční teroristické bojovníky a získávání finančních prostředků prostřednictvím moderních komunikačních sítí. Výsledky studie ukazují, že zdroje financování mohou být poskytovány vědomě i nevědomě, finance jsou poskytovány v hotovosti, formou transakcí, ale i prostřednictvím kryptoměn.

V druhé části se věnuji dotazníkovému šetření. Cílem mého předvýzkumu bylo zjistit, jaké je povědomí jedinců o možných zdrojích financování terorismu, a zdali by i sami respondenti byli možnými investory těchto prostředků. Po stanovení třech hypotéz je jako technika sběru dat zvolena kvantitativní metoda. Utvořený dotazník byl pro širokou veřejnost, celkem odpovědělo 133 respondentů. Na základě zpracování získaných údajů zobrazených v tabulkách a grafech je první hypotéza (polovina dotazovaných bude pravděpodobným investorem zdrojů pro financování terorismu) z pohledu neziskových organizací a prodeje cenného zboží falzifikována. Ovšem z hlediska obchodu s drogami či financování neznámého subjektu, který oslovuje přes sociální sítě verifikována. Druhá (polovina respondentů nemá dostatečné povědomí o problematice legalizace výnosů z trestné činnosti či financování terorismu) je verifikována. Třetí (polovina dotazovaných by na základě svých odpovědí konala v rozporu se zákonem) falzifikuji. Na závěr své práce uvádím návrhy opatření společně s mými vlastními poznatky a podklady pro možné vylepšení.

Seznam zkratk

AML - anti-money laundering

CFT - countering terrorist finance

FATF - The Financial Action Task Force

OSN – Organizace spojených národů

NKBT - Národní kontaktní bod pro terorismus

ÚOOZ - Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

EU – Evropská unie

ECTC - Evropské centrum pro boj proti terorismu

IS – Islámský stát

CGSRS - Center for Geopolitics & Security in Realism Studies

Seznam použité literatury

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus. I. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus. II. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999. 197 s. ISBN 80-902670-4-1.

EICHLER, Jan. Terorismus a války v době globalizace. Druhé, doplněné vydání. Ovocný trh 3, 116 36 Praha 1: Karolinum, 2010. ISBN 987-80-246-1790-9

TVRDÝ, Jiří a Adriana VAVRUŠOVÁ. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu: Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-688-3

Seznam elektronických zdrojů

AFSARUDDINOVÁ, Asma. *Caliphate: Islamic history* [online]. Britannica: The caliphate in modern era, 2021 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Caliphate>

An effective system to combat money laundering and terrorist financing. FATF [online]. fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/effectiveness.html>

Boj proti praní peněz a financování terorismu [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/>

BOWERS, Charles. Hawala, Money Laundering, and Terrorism Finance: Mirco-Lending as an End to Illicit Remittance. *Denver Journal of International Law and Policy* [online]. 2020, April 2020, 3(3), 419 [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.email.cz/download/k/9Sr8b8bfe3KuChqh_48kEnrMNI2X2vXuiNZJCw9iWqG90pk7wUzxEaxjduW474Jx9XuO_eE/Hawala%20Money%20Laundering%20and%20Terrorism%20Finance_%20Mirco-Lending%0D%0A%20as.pdf

Combating Terrorist Financing. United Nations: Terrorism Prevention [online]. United Nations Office on Drugs and Crime, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/terrorism/expertise/combating-terrorist-financing.html>

CRIMM, Nina. The Government's War on the Financing of Terrorism and its Implications for Donors, Domestic Charitable Organizations, and Global Philanthropy. *ResearchGate* [online]. 2008 [cit. 2021-11-02]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/228221515_High_Alert_The_Government's_War_on_the_Financing_of_Terrorism_and_its_Implications_for_Donors_Domestic_Charitable_Organizations_and_Global_Philanthropy

Činnost FAÚ [online]. FAU: Finanční analytický úřad, 2021 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyurad.cz/cinnost-fau.htm>

Činnost útvaru a jeho úkoly: ÚOOZ SKPV. *Policie České republiky* [online]. 2016 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-utvaru-a-jeho-ukoly.aspx>

DLUBALOVÁ, Klára. *Vláda schválila návrh zákona o soukromých bezpečnostních službách* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2020 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-navrh-zakona-o-soukromych-bezpecnostnich-sluzbach.aspx>

European Counter Terrorism Centre - ECTC [online]. Europol, 2021 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-counter-terrorism-centre-ectc>

Evropská zpráva o drogách: Trendy a vývoj. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2017, 96 [cit. 2020-01-31]. ISSN 2314-9035. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4541/TDAT17001CSN.pdf>

FATF Presidency. *FATF: Financial Action Task Force* [online]. 75775 Paris Cedex 16 FRANCE: fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/about/fatfpresidency/>

Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL) [online]. 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16, France: FATF, 2015 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>

Global Terrorism Database [online]. University of Maryland: An Emeritus Center of Excellence of the U.S. Department of Homeland Security, 2021 [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>

Hawala. Corporate Finance Institute [online]. CFI: CFI Education, 2015 [cit. 2021-11-26]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/hawala/>

Illicit firearms trafficking. Europol [online]. Crime areas: Crime Areas and Statistics, 2021 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/illicit-firearms-trafficking>

LEVALLOIS, Agnès a Jean-Claude COUSSERAN. *The financing of the 'Islamic State' in Iraq and Syria (ISIS)* [online]. Belgium: Policy Department, Directorate-General for External Policies, 2017 [cit. 2022-01-14]. ISBN 978-92-846-1197-3. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/603835/EXPO_IDA%282017%29603835_EN.pdf

Mezinárodní standardy v boji proti praní peněz, financování terorismu a šíření zbraní hromadného ničení: Doporučení FATF [online]. 2018. 2018 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: https://www.financnianalytickyurad.cz/download/downloads_files_cs/1617964286_cs_1528791571_cs_fatf-40-doporuceni-feb18.pdf

Money Laundering and Terrorist Financing: Anti-Money Laundering Explained. Banc Ceannais na hÉireann [online]. Eurosystem: Central Bank of Ireland, 2021 [cit. 2021-11-07]. Dostupné z: <https://www.centralbank.ie/regulation/anti-money-laundering-and-counteracting-the-financing-of-terrorism>

MONEYVAL [online]. FAU: Financial Analytical Office, 2021 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyurad.cz/en/international-and-legal-agenda/moneyval.html>

Národní kontaktní bod pro terorismus. *Policie České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

OMELICHEVA, Maiya, Lawrence MARKOWITZ a Stephen EGBERT. *The Terrorism/Trafficking Nexus*. University of Kansas [online]. 1541 LILAC LANE, 607 BLAKE HALL: Institute for policy and social research, 2016 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://ipsr.ku.edu/trafficking/about.html>

PASSAS, Nikos. TERRORISM FINANCING GENERAL REPORT. *CAIRN.INFO: MATIÈRES À RÉFLEXION* [online]. Revue internationale de droit pénal, 2008, (79), 325 à 343 [cit. 2021-11-09]. ISSN 0223-5404. Dostupné z: <https://www.email.cz/download/k/ZgagcAa50wWVzw0e676FIRsPFbluvgK5jJf69zadllwHJytDoJ66Kk0gV-rZLOP2VDhvAsA/ATT58240.pdf>

Předcházení zneužívání finančního systému k praní peněz a terorismu. *EUR-Lex: Access to European union law* [online]. Úřední věstník Evropské unie: European Union, 2015, 16.11.2015 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/LSU/?uri=CELEX%3A32015L0849>

Seznam teroristů vedený EU [online]. Evropská rada, Rada Evropské unie, 2021 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849. *EUR-Lex: Access to European union law* [online]. Úřední věstník Evropské unie: European Union, 2015, 5.6.2015 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32015L0849>

STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO BOJ PROTI TERORISMU [online]. 3. Praha: Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky, 2013 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: file:///C:/Users/jeina/Downloads/Strategie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_pro_boj_proti_terorismu.pdf

Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2016 [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-statu.aspx>

Terrorism Financing (TF) and Counter-Terrorism Financing (CTF). *NameScan* [online]. Neurocom group: PEP and Sanction Screening, 2020 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:

<https://insights.namescan.io/knowledgebase/terrorism-financing-tf-and-counter-terrorism-financing/>

The Islamic State (Terrorist Organization) [online]. Santa Monica, California 90401-3208: RAND Corporation, 2022 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.rand.org/topics/the-islamic-state-terrorist-organization.html>

Trafficking in Cultural Property: Stealing from the past is destroying the future. United Nations [online]. Office on Drugs and Crime: United Nations Office on Drugs and Crime, 2020 [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/emerging-crimes/trafficking-in-cultural-property.html>

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV: ÚOOZ SKPV. *Policie České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>

Who we are. *FATF: Financial Action Task Force* [online]. 75775 Paris Cedex 16 FRANCE: fatf-gafi, 2021 [cit. 2021-12-14]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/about/howeare/>

Zákon č. 253/2008 Sb.: Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu [online]. *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů*, 2008 [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-253?text=%C2%A7%2029c>